

SOLFASOL

ANKARA'NIN GAYRİRESMİ GAZETESİ

Aylık Gazete | 25 TL | Haziran 2022 Sayı 113 | www.solfasol.tv

Biz şimdi alçak sesle konuşuyoruz ya
Sessizce birleşip sessizce ayrılıyoruz ya
Anamız çay demliyor ya güzel günlere
Sevgilimize çiçekler koyuyor ya bardağa
Sabahları işimize gidiyoruz ya sessiz sedasız
Bu, böyle gidecek demek değil bu işler
Biz şimdi yanyana geliyor ve çoğalıyoruz
Ama bir ağızdan tutturduğumuz gün hürlüğün havasını
İşte o gün sizi tanrılar bile kurtaramaz.

Cemal Süreya

SU TEMEL İNSAN HAKKIDIR

ASKİ GENEL MÜDÜRÜ ERDOĞAN ÖZTÜRK İLE SÖYLEŞİ

“Musluğunuzdan akan suyun teminatı biziz”

>> s. 6 Mehmet Onur Yılmaz

Solfasol TV için yaptığımız sokak söyleşilerinde ve yaptığımız anketlerde Ankara'nın şebeke suyuna ilişkin yaygın güvensizlikle bir kez daha yüzleşince ASKİ Genel Müdürü Sayın Erdoğan Öztürk ile söyleşi yapmak için ASKİ'nin kapısını çaldık.

Ankaralıların Temiz İçme Suyuna Erişmesi Önündeki Görünmez ve Büyük Engeller!

>> s. 9 Mehmet Onur Yılmaz

Sosyal medya üzerinden yaptığımız ilk ankette Ankaralıları musluktan akan suyu içip içmediklerini sorduk. Bunu tamamlayan ikinci ankette ise Ankaralıları evlerinde ya da işyerlerinde pet şişe/damacana suya ya da su arıtmaya ayda ne kadar harcadıkları sorusunu yönelttik. Ankara'yı düşünerek ve yıl bazında hesapladığımızda Ankaralıların cebinden pet/damacana su veya su arıtma için en az yılda 5 milyar TL çıktığını söylemek abartı değil.

SÖYLEŞİ Black Tooth & Milyonfest Metal Kampı

“Ruhlarımızı besleyemezsek fiziken ayakta olmamızın bir anlamı olmaz...”

>> s. 15 Hazırlayan: Alisa Candan Karsu

Cenaze Evinde Terörle Mücadele

“ODTÜ'de başına gaz bombası geldiği için yaralanan öğrenci” Barış Barışık'la konuştuk.

>> s. 11 Yıldız Tar

Fotoğraf: sendika.org

İssiz Gözlerden Şilep Sızdıran Şair Kaptan

Attilâ İlhan ve Ankara

>> s. 18 Sencer Başat

SOL FALSO

Aydan Çelik

“Bize türkülerimizi söyletmiyorlar Robeson kartal kanatlı kanaryam inci dişli zenci kardeşim türkülerimizi söyletmiyorlar bize.

Korkuyorlar Robeson şafaktan korkuyorlar...”*

Nâzım Hikmet
Ekim 1949

*Bütün Şiirleri, YKY, İstanbul 2018, s. 934

GÜNCEL

Ankara Haberleri - Mayıs
>> s. 2 Akın Atauz, Ayşegül Çelik

ANKARA

Güdül'ün Çağa Köyü'ndeki
'Ömer Seyfettin Evi' ve Hikayesi
>> s. 14 Faruk Soydemir

KÜLTÜR SANAT

Çocuk ve Oyun -2
>> s. 17 Cin Ali

AGORA

Söyleşi: Koray Tuğberk Gübür
>> s. 18 Sinem K. Baş

Ankara Haberleri - Mayıs

Akın Atauz - Ayşegül Çelik

Başlarken

Bir kente bir ay içinde olup-bitenleri yazmak, bir bakıma tarihçilik, bir bakıma vakanüvislik gibi bir şey. Olayları sadece anlatıyor, listeliyorsanız, bu sadece bir belge bırakmak anlamına geliyor. Eğer yorumluyorsanız ya da anlamaya çalışırken nasıl anladığınızı da söylüyorsanız, burada durum biraz değişiyor.

Neye göre yorumlayacaksınız? Kentin kendi geçmişindeki benzer veya benzemez olaylara göre mi, yoksa ülkede ve ülkenin diğer kentlerinde de benzer bir biçimde meydana gelen olaylara göre mi? Gerçekte ülkede olup bitenler belki dünyanın başka ülkelerinin kentlerinde de olup-bitenlere benziyor hatta kimi zaman tıpa-tıp aynı şeyler oluyor dünyanın kentlerinin bir bölümünde...

Dahası da var, bu kentlere ve bu kentlerdeki gelişmelerin gidişine, dönüşmelerine ve oluşum koşullarına/ sonuçlarına-etkilerine bakarak bazı bilim çalışanları ya da doğrudan kimi politikacılar gördükleri genelleştirilebilir izlekler üzerinden düşünerek kuram üretiyorlar ya da kentlerle ilgili kuramların, yeni olgular üzerinden değişimini, başkalaşmasını veya derinleşerek kanıtlanmasını izliyorlar.

Bu durumda Ankara'daki günlük haberlerin niteliklerini, bu kentsel/ toplumsal ya da ekonomik-politik kuramlar üzerinden düşünerek anlamak olası mı? Hem gündelik haberlere bakıyorsunuz, hem de kentlerdeki gelişmeler üzerine yapılmış araştırmalara, makalelere ya da örnek olay çalışmalarına.

Sonra diyelim Ankara ve İzmir/ İstanbul ya da Adana üzerine yazılmış olan örnek olay çalışmalarında, diyelim atık kağıt toplayıcılarının sorunlarını ne kadar benzer olduğunu bilimsel bir bulgu olarak bunu not ediyorsunuz. Artık Ankara atık kağıt toplayıcıları ile polisler arasındaki mücadelenin nereden çıktığını, nedenlerini ve tarafların ne yapmak istediğini, olaylardaki gelişmeleri nereye doğru götürmek istediklerini, daha iyi anlıyorsunuz.

Benzer gelişmeler, kuryelerde de oluyor, kentsel dönüşümle ilgili sorunlarda ya da genel olarak konut sorununda da bakıyorsunuz kirlenmeler, iklim değişikliğine rağmen inanmadığınız türde yeni doğa cinayetleri... Ne oluyor, nasıl oluyor, "nasıl politikacılar ya da müteahhitler veya bankalar, polisler ve belediye zabıtaları böyle şeyleri yapabiliyorlar?" diyorsunuz. Bu arada gazetelere "boş" parsellerin veya bostanların, nasıl olmuşsa bugüne kadar korunabilmiş çiftlik parçalarının (AOÇ gibi) ya da kent içi koruların/ ormanların veya (Ankara'da değil ama) "tarihi bir caminin kentsel gelişme için yıkılmasına, Diyanet İşleri'nin (başka bir yerde yenisi yapılmak koşuluyla) sakıncası olmadığı fetvasını verdiğini görüyorsunuz...

Evet, böyle şeyler Hindistan'daki bir kentte de oluyor, belki Kolombiya veya Şili/ Meksika'da hatta Singapur/ Vietnam veya Mali'de/ Tunus'ta da...

Şimdi Ankara haberlerini anlamaya çalışıyorum ve bu işi aylardır, hatta yılı da geçiyor, uzunca bir zamandan beri yaptığım için, "Küresel Güney" dünyasının kentlerine dair okuduklarımla, yerel olgular arasındaki ilişkinin nasıl küresel bir örüntünün parçaları oldukları yorumunu yapabilmek için kendimi daha biraz daha hazır hissediyorum.

Evet, sonuç olarak ne tarihçi, ne toplumsal bilimci/ antropolog, ne iktisatçı ne de politikacı olmadan da, kenti onların katkılarıyla daha iyi görebilir, anlayabilir ve yorumlayabilir olmaya başladığınızda, üzerinize gelen ideolojik baskının her ayrıntısını, bazen dayanılmaz acısını ve karşı koyamadığınız isyanı ve direnme arzusunu da içinizde-beyninizde hissediyorsunuz.

Mayıs haberleri beş ana başlıktan ve bazı bölümlerde alt başlıklardan oluşuyor:

1. Toplumsal Mücadeleler/ Kentsel Hak Talepleri ve Artan Polis Baskısı

Baskılar/ Polis Şiddeti/
Baskı ve Devlet Zorbalıkları

Direnişler/ Protestolar

Toplumsal Muhalefet ve
Demokratik Mücadele

2. Kentin Gündelik Yaşamından

3. Belediye ya da Mansur Yavaş Haberleri

Ankapark

İMG Komedileri

4. Yolsuzluklar, Kayırma ve Yağma

5. Sanat

Toplumsal Mücadeleler/ Kentsel Hak Talepleri ve Artan Polis Baskısı/ Susturma Çabasının Şiddeti

Direniş ve kentlilerin meydanları doldurtmaya başlayan isyan bayrakları ile ilgili haberler, susturmak/ bastırmak/ ezmek için gösterilen polis şiddeti, iktidarın Gezi tiyatrosundaki mağrur ama ağız bozuk ve sivri dişlerini göstererek gülümseyen rolü, her ay özellikle, gençler/ karşı çıkanlar ve muhalif

olduğunu onurla haykırınlar karşısında, giderek daha kötü kokular saçıyor...

Anlıyoruz ki, Politik İslam, farklı olan her şeyi, her şarkıyı, her kıyafeti, her bakışı, her duruşu, her düşüncüyü ve kimliği, isterse SBF'nin kadim geleneğinde, isterse,

ODTÜ'nün Bahar Şenliğinde, isterse Ankara Barosu'nun LGBTİQ Artı Hakları Merkezinde ya da herhangi bir yerde, "geleneksel değerlere" uymadığı için ezmek isteyecek. Ama direnen herkes, her direniş ve dikleniş, Türkiye'den bir Afganistan çıkarılmayacağını gösteriyor.

GÜNCEL

Baskılar/ Polis Şiddeti/ Baskı ve Devlet Zorbalıkları

"Ankara'da mültecilere gözaltı: Avukatlar isimlerine dahi ulaşamıyor. Ankara Barosu Mülteci Hakları Merkezi Başkanı Beşe, son günlerde çok sayıda mültecinin gözaltına alınıp geri gönderme merkezine yollandığını duyurdu ve 'Müvekkillerimize ulaşamıyoruz' dedi." [17.05.2022 / Serkan Alan-Duvar]

"ODTÜ'deki bahar şenliğinde 'örgüt propagandası' suçlamasıyla 16 gözaltı" [29.05.2022 / Diken]

"ODTÜ bahar şenliğinde 'terör propagandası' gerekçesiyle ev baskınları" [29.05.2022 / + Gerçek]

"Öğrenciler, katledilişlerinin 50'inci yılında Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan ile Mahir Çayan'ın pankartlarını taşıdı ve Bahar Şenliği kapsamında yapılmak istenen bazı konserlerin yasaklanmasına tepki gösterdi" [30.05.2022 / Duvar]

"Ethem Sarısülük anmasına polisten sert müdahale: 13 kişi gözaltına alındı. Halkevlerinden yapılan açıklamada, 'Gezi direnişinin 9. yılında Ethem Sarısülük'ün vurulduğu yerde yapılacak anmayı engellemek isteyen polis Halkevleri genel merkezini ablukaya alarak, Halkevcilere saldırdı. Yitirdiklerimizi unutturmayacağız, Gezi'yi unutturmayacağız. Karanlık gidecek Gezi kalacak' denildi" [01.06.2022 / Birgün]

"Ankara'da Ethem Sarısülük anmasına polis saldırısı. Güvenpark'ta yapılmak istenen anmaya polis izin vermedi." [01.06.2022/ Serkan Alan-Duvar]

"Ethem Sarısülük anmasına polis engeli: Onlarca insan gözaltına alındı. Oturdukları kafede Gezi'ye destek veren yurttaşlara biber gazı" [01.06.2022/ Cansu Timur-Medyascope]

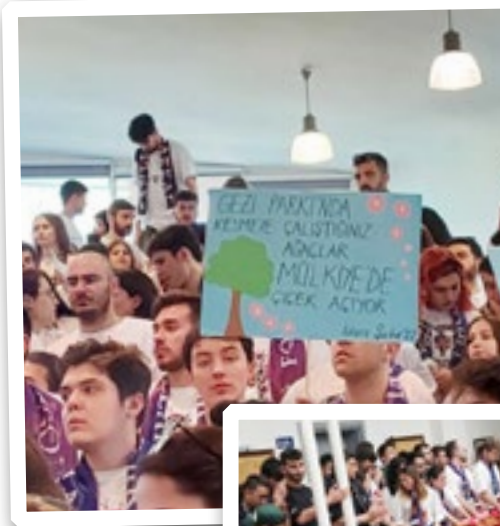
Direnişler / Protestolar

"Ankara Barosu LGBTİQ Merkezi: Kültürel ve Geleneksel Değerler LGBTİQ'lara Uygulanan Zulme Gerekçe Gösteriliyor. Homofobi, bifobi, transfobi ve interfobi sebebiyle ortaya çıkan ve LGBTİQ Artı'ların yaşam ve vücut bütünlüğü dahil temel hak ve özgürlüklerini doğrudan tehdit eden tüm fiiller nefret suçu kapsamındadır." [17.05.2022/ Anka]

Bir bakıma Ankara Belediyesi ve ulaşım sorunuyla ilgili ilginç bir haber ve haklı bir talep ve tam da ABB'nin ilgilenmesi gereken bir alan değil mi?

"Özel okul öğretmenleri ABB önünde 'indirimli ulaşım hakkı' istedi. Birlik Sendikası Öğretmen Bürosu, Melih Gökçek döneminde Ankara'da ellerinden alınan indirimli ulaşım hakkı için Ankara Büyükşehir Belediyesi önündeydi." [19.05.2022 / BİA Haber Merkezi]

"Ankara Üniversitesi, 'İnek Bayramı'na idari soruşturma başlattı" [15.05.2022 / Duvar]

"Mülkiye'de İnek Bayramı: İmam ve İnek Duası, altı yılın ardından sahnede" [12.05.2022 / Özgecan Özgenç-Medyascope]

"Ankara 'beyaza boyandı': Yeter artık Fahrettin kahrettin bizi. Türkiye'nin dört bir yanından Ankara'ya ulaşan hekimler ve sağlık emekçileri, 'Susmuyoruz, korkmuyoruz, hiçbir yere gitmiyoruz', 'Direne direne kazanacağız' sloganlarıyla miting alanına giriş yapıyor" [29.05.2022/ BİA Haber Merkezi]

"Sağlık çalışanları miting yaptı: 'Bize 'Giderlerse gitsinler' diyenler duysun, gidecek olan sizsiniz." "Hekimler ve sağlık emekçileri yaklaşık bir yıldır eylem yapıyor. İktidardan bir an önce yerine getirilmesini istedikleri 10 acil talepleri var" [29.05.2022/ Medyascope]

GÜNCEL

Toplumsal Muhalefet ve Demokratik Mücadele

Mücadele ve mücadelenin sonucunda, elde edilen hakkın uygulanması iki ayrı konu. Mücadele de hak ihlalleri de sürüyor ve ikisi de birikiyor. "Atatürk Orman Çiftliği'ne emniyet binasının yürütmesi durduruldu." "Bölge İdare Mahkemesi Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin itirazını kabul ederek, Atatürk Orman Çiftliği'ne emniyet hizmet binası yapılmasına ilişkin plan değişikliğinin yürütmesini durdurdu. Tarihi sit alanı olan AOÇ'deki Cumhurbaşkanlığı Sarayı için de hukuki süreç başlatılacak." [26.05.2022 /Yeşil Gazete]

Gündelik Yaşam

Bu alanı da yeteri kadar ya da olması gereken kadar iyi bir biçimde haberleştiremediğimiz çok açık. Ama her ikisi de kendi konuları bakımından ilginç olan iki küçük haber var. Bunlardan biri, ülkeyi yönettiklerini zannedenlerin ne kadar bön ve sığ, anlayışsız ve çapsiz olduklarından bile haberi olmadığını gösteren örneklerinden biri. Ankaralı çocukların ve yeni yetmelerin zeka ve esprî düzeyiyle yarışabilecek bir ışık yok bürokratik iktidarda... Diğeri de Ankaralıların buldukları yerden, mahallelerinde kurdukları beraberlikleriyle yapabileceklerini göstermesi bakımından ilginç.

"Öğrenciler Pink Floyd Çaldı, TED Başkanı Pehlivanoğlu ile Milli Eğitim Bakanı arasında 'The Wall' esprisi yapıldı. Bakan Özer'den Pink Floyd yorumu: 'Bilselerdi Emrullah Efendi'yi eğitim sistemine eleştirel bakış açısının ironik bir şekilde çok daha önce söylendiğini de görmüş olurlardı' dedi " [14.05.2022 /Anka]

"Çiğdemim Sokak Basketbolu Turnuvası tamamlandı. 26 yıl önce kurulan ve Ankara'nın ilk mahalle derneği olan Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği'nin düzenlediği Sokak Basketbolu Turnuvasını katılımcıların yanı sıra çok sayıda mahallelinin de izledi. Mahallede bulunan Park Sitesi sahasında başlayan turnuva tam bir şenlik havasındaydı." [20.05.2022 / Derneğin dijital hesapları]

Belediye Haberleri

Ankara Belediyesine ilişkin haberler, insanı oldukça tuhaf bir çıkmaza götürüyor bazen. Aslında çıkmazların birkaç katmanı var. Basitinden başlayalım: Yavaş'ın Ankara ile ilgili bir haberini gördüğümüzde, kendinize soruyorsunuz: "Bunu Ankara bakımından mı anlamalıyım? Yoksa gelecekte Cumhurbaşkanı adayı olmaya hazırlandığı için Türkiye'nin nelerle karşılaşabileceği ya da hangi konularda hemen hemen hiçbir şey değişmeyeceği anlamını da içerecek biçimde mi yorumlamalıyım?"

Ya da Ankaralıların eskisinden kurtulmak için istekli olarak seçtikleri "sosyal demokrat" (gerçi kendisi hiçbir zaman böyle bir iddiada bulunmadı, sadece biz atfediyoruz) Yavaş-İMG neden birbirinin karşıtı gibi duruyor? Temel ilkeleri, politikaları ve uygulamaları, Melih Gökçek'ten (yolsuzluk/ hırsızlık konuları hariç) hiç farklı olamadığı, onun yarım bıraktığı bütün projeleri sadakatle savunduğu ve uyguladığı halde, neden bu iki politikacı birbiriyle anlaşmıyor ve İMG durmadan kötü sözler söylüyor?

Katmanları artırabiliriz kolaylıkla. Belediye uygulamalarını ve Yavaş'ı sadece Ankara için değil Türkiye için de düşüneceksek, en azından iklim değişikliği parametreleri açısından karamsar olmamak epey zor.

"Mansur Yavaş konuştu, AKP'li Ali İhsan Ölmez sırayı yumrukladı. Eski dönemde yapılan yolsuzlukları açıkladığı konuşma sırasında, Gökçek döneminin Meclis Başkan Vekili olan Ali İhsan Ölmez sıraları yumrukladı." [14.05.2022 /Anka]

Haberler oldukça sıradan ama bir yandan ABB'nin "katılımcı belediye" ve diğer yandan "hamiyetli, eli açık baba" kalıplarına gösterdiği ilgiye dair bir fikir veriyor. Biraz da ileri teknoloji dozu var. (ABB haberlerinin hepsinin Anka kaynaklı olması, derlerken hafif bir kuşku uyandırıyor ama...) Sabah çorbası belki iyi ama kentlilerin sırtından böbürlenmeden bir tas çorba bile içilemeyecek mi?

"Ankara Büyükşehir, İstasyon Caddesi'nin geleceğini bölge esnafı ile belirleyecek. Mevcut cadde için hazırlanan yeni bir projeyi 'Etimesgut İstasyon Caddesi Yenileme Projesi İstişare Toplantısı' düzenleyerek bölge esnafına anlatan Ankara Büyükşehir Belediyesi, tek yön şeklindeki caddenin şehir merkezi istikametindeki şerit sayısını 2'den 3'e çıkarmayı planlıyor." [21.05.2022 /Anka]

"Ankara Büyükşehir'in SMA hastalarının bağış kampanyalarına desteği devam ediyor" [21.05.2022/ Anka]

"Ankara Büyükşehir'in sıcak çorba dağıtımını devam ediyor. Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı BelPA Mutfağı'nda hazırlanan günlük sıcak çorba, hafta içi hastaneler, üniversiteler ve OSB'lerin bulunduğu 10 noktada ücretsiz ikram ediliyor." [21.05.2022/ Anka]

"Mansur Yavaş: Ankara'mıza 3. Teknoloji Merkezi'miz 'Techbridge Akademi'yi kazandırıyoruz" [04.06.2022 /Anka]

"Mansur Yavaş: AŞTİ'de yenileme çalışmalarımızın ilk etabını bitirdik" [05.06.2022/ Anka]

GÜNCEL

Ankapark

"Dev hurda yığını: Ankapark'taki enkaz ilk kez görüntülendi. Bir korku filmi setini anımsatan depolardaki bazı oyuncakların maliyeti ise şöyle:

- Hayvan heykelleri: 1,3 milyon dolar
- Kullanılmayan teleferik: 50 milyon dolar
- Müzikli görsel fiskeye: 14,8 milyon TL
- Dinozor iskeletleri ve fosilleri: 694 bin dolar
- Dinozor/kamuflaj malzemeleri: 4,7 milyon dolar
- Hareketli dinozor, yapay ağaç, bank ve gölgelikler: 2,5 milyon dolar
- Plastik çiçek ve plastik ağaç: 1,8 milyon dolar."

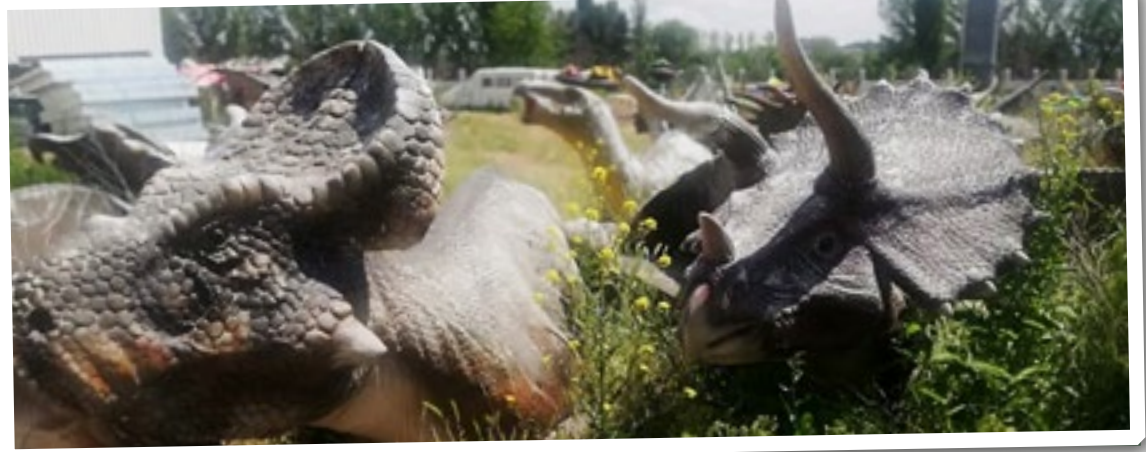
[26.05.2022 /Mustafa Bildircin-Birgün]

"Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in "çılgın projem" diyerek başlattığı parkta dinozorların kafa ve kuyrukları koptu, gövdeleri çürüdü. Kamu zararı giderek büyüyor" [27.05.2022 /Eray Görgülü- Medyascope]

İMG Komedileri

"Gökçek'ten belge iddiası: Yavaş'ın siyasi hayatı 3 ayda bitecek" [19.05.2022 /Duvar]

"Melih Gökçek'in Mansur Yavaş'la ilgili iddiaları viral oldu" [21.05.2022 /Duvar]

Yolsuzluklar, Kayırma ve Yağma

Bu ayın bütün yolsuzluk haberlerinin hepsi Diken'in ısrarlı izlemesi nedeniyle Hacettepe Üniversitesi yönetimi ile ilgili:

"Hacettepe'de yine usulsüzlük: Yeğen şirketine milyonluk piyango"

[18.05.2022 /Altan Sancar-Diken]

"Hacettepe'de araştırma bütçesiyle şapka ve çanta alınmış"

[26.05.2022 / Altan Sancar-Diken]

"Diken'in haberini gören Hacettepe yönetimi, ihale ilanlarını apar topar kaldırdı"

[26.05.2022]

"Hacettepe'de usulsüzlük bitmiyor: Bir akraba şirketi daha"

[03.06.2022 /Altan Sancar-Diken]

Sanat

Kenti daha güzel ve yaşamaya değer yapan şey sanat ve sanatın esinleri... Biraz değinmeden geçmeyelim: Belki çok önemsenmesi gerekmediği halde, Goethe-Institut Ankara Etkinlikleri kentin her bir köşesinde ve kendi çapında gerçekleşmekte olan binlerce "küçük olay"a örnek olmak üzere yer alıyor aşağıda:

Mayıs Film Seçkisi: Nöbetçi

Yönetmen: Martina Priessner-Almanya.
Süryani Ortodoks rahibe Dayrato 18 yıldır Türkiye'nin güneydoğusunda terk edilmiş ve harap hâldeki Zaz köyünde bir kilisede yaşamakta...

Jazz Expose: Cemre Yılmaz Quintett

"Sound of Europe" Müzik Festivali:

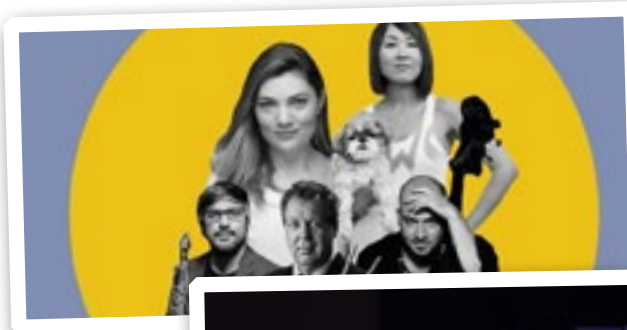
Henning Sieverts/Philipp Schiepek Duo

Sergi: Acil Toplanma Yerinden Manzaralar

[Newsletter Kultur Und Bibliothek-Goethe-Institut Ankara - Mai-II 2022]

"Ankara Birlik Tiyatrosu EXPO'da sahne aldı. EXPO 2021 Hatay alanları kültür sanat etkinliklerine ev sahipliği yapamaya devam ediyor. Bugüne kadar çok sayıda tiyatro, konser, dinleti, sinema film gösterimleri ile öne çıkan EXPO alanları bu kez Ankara Birlik Tiyatrosu'na kapılarını açtı."

[28.05.2022 /Anka]

Sonlandırırken

Mayısı, yılın en güzel ayı olarak niteleyenler oldukça fazla. Bu en güzel ayda, Ankara'da daha çok direniş, despotizm, neoliberal devlet terörü ve Politik İslam'ın, hayatın her haline karşı saldırısı vardı. Ama karşı duruş ve kimliğini koruma ve kendi gibi olarak yaşama isteğinin mayıs hali de vardı.

Aski Genel Müdürü Erdoğan Öztürk ile Söyleşi: “Musluğunuzdan akan suyun teminatı biziz”

Hazırlayan: Mehmet Onur Yılmaz

Solfasol TV için yaptığımız sokak söyleşilerinde ve yaptığımız anketlerde Ankara'nın şebeke suyuna ilişkin yaygın güvensizlikle bir kez daha yüzleşince ASKİ Genel Müdürü Sayın Erdoğan Öztürk ile söyleşi yapmak için girişimde bulduk. Ankaralıların içme suyu ile ilgili görüş, düşünce ve şikayetlerinin muhatabı olan ASKİ'nin konuya nasıl yaklaştığını öğrenmek için ASKİ'nin kapısını çaldık. Söyleşiyi ne yazık ki yazılı olarak yapabildik. Yüz yüze yapma imkanımız olsa daha akıcı ve ara sorularla daha dolu bir söyleşi olurdu ama Büyükşehir Belediyesi cephesinden su meselesine nasıl bakıldığını göstermesi açısından iyi bir başlangıç olduğunu umuyoruz.

Büyükşehir cephesinde, Gökçek döneminde ihmal edilen altyapının tamamlanması ve gerekli yenilemeler için ciddi bir çalışma olduğu açıkça görülüyor. Bu çalışmanın Ankaralıların içtikleri suyla ilgili düşüncelerine yansması ise zaman alacağı benziyor. Oysa Ankaralıların yaşadıkları içme suyu sorunu oldukça acil ve temel bir insan hakkı olarak ertelenebilir değil. Bizim tespitlerimize göre 5,5 milyon Ankaralının su hakkı büyük oranda gerçekleşmiyor ve yapılması gerekenler ilgi ve birilerinin tam sorumluluk almasını bekliyor. Bu konuyla ilgili detayları söyleşi ile birlikte yayınladığımız haberimizde okuyabilirsiniz. ASKİ Genel Müdürü Sayın Erdoğan Öztürk'e söyleşi talebimizi kabul ettiği ve detaylı yanıtları için teşekkür ederiz.

2019'da Aydın Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü görevini yürütürken Mansur Yavaş'ın belediye başkanı seçilmesiyle Ankara'ya geldiniz ve göreve başladınız. Geldiğinizde gördüğünüz manzara neydi? Uzun süredir bu alanda çalışan bir uzman ve bürokrat olarak ne düşündünüz?

Evet, Aydın Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü görevinde de bulundum. Üniversite, meslek yaşantısının ilk yılları Ankara'da geçmiş biri olarak Ankara'ya döndüğümde daha gelişmiş alt yapı sorunlarından arınmış bir şehir bekliyordum. Ancak göreve başlayınca hiç de öyle olmadığını hatta kentin ciddi altyapı sorunları olduğunu tespit ettik. İlginç ve çarpıcı bir örnek vereyim, ortaokul yıllarında her yağmur yağdığında Hacettepe yokuşundan aşağı yönelip, Sosyete Pazarı diye adlandırdığımız yerin karşısındaki Marmara Sokakta bulunan medikal malzeme satan işyerleri ve eczanelerin bodrumlarını su basardı. Bu sorunu geçen yıl yaptığımız altyapı ve ızgara çalışmaları ile ancak çözebildik. 21. yy.da bir Başkente hiç yakışmayacak, özellikle kırsal bölgelerde açıktan akan atık suların olması bizim için hem şaşırtıcı hem de çok üzücüydü. Bu nedenle hemen atık suların kapalı sisteme alınması için çalışma başlattık. Proje kapsamında Ankara'yı 5 bölgeye ayırarak tarama yaptık. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Mansur Yavaş'ın devreye girmesiyle çalışmaları hızlandırdık ve ilk belirlemelere göre halk sağlığını tehdit eden yaklaşık 220 noktada açıktan akan sular kapalı sisteme dâhil edilmesini sağladık.

Örneğin o adreslerden biri de Başkent'in merkezi sayılacak İmrahor Vadisiydi. İmrahor'da atık suların birçok noktada kontrolsüz şekilde vadiye aktığını tespit ettik. Bu alanda başlattığımız çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

“21. yy.da bir Başkente hiç yakışmayacak özellikle kırsal bölgelerde açıktan akan atık suların olması bizim için hem şaşırtıcı hem de çok üzücüydü.”

Merak ettiğimiz ikinci şey Ankara'daki su altyapısı yatırımlarına ilişkin. Son günlerde belediyenin ilan panolarında çeşitli yeni içme suyu hatlarının tamamlandığı, tamamlanmak üzere olduğu gibi duyurular görüyoruz. Ankara'nın su altyapısı ne durumda, neler yapılıyor?

Biliyorsunuz bir kentin alt yapısı ne kadar güçlü ve eksiksizse yaşadığınız kent de o kadar modern ve yaşanabilir. Biz bu noktadan yola çıkarak önceliğimizi bir yandan Başkentimizin alt yapısını yenileyip güçlendirecek projeleri hayata geçirip, diğer yandan da yıllarca susuzluk yaşayan bölgelerin su sorununu çözecek hatların yapımına başlamaktı. Hızla harekete geçerek, Gölbaşı, Polatlı ve Akyurt ilçelerinin yıllardır beklediği içme suyu isale hatlarının yapımına başladık. Bu kapsamda Mamak TE-1 ve Gölbaşı TG-1 Arası İçme Suyu Ana

Aski Genel Müdürü Erdoğan Öztürk

İletim Hattı Yapım İş'i kapsamında şu ana kadar 15 kilometre 568 metre hat döşendi. Gölbaşı ilçesinin içme suyu ihtiyacını karşılayacak olan proje ile 650 bin kişi sağlıklı suya kavuşacak. Hızla ilerleyen proje 25 kilometre hat uzunluğu, 5 bin metreküp kapasiteli su deposu ve 2 terfi istasyonunu kapsıyor. Elmadağ ilçemizin su ihtiyacı büyük ölçüde bu hattın karşılanacak. Öte yandan Çubuk ve Akyurt ilçelerinin içme suyu sorununu çözen 23 buçuk kilometrelik isale hattı projesini geçen yıl tamamladık. Proje 80 bin kişilik nüfusa kesintisiz ve sağlıklı içme suyu sağladı. Polatlı ilçesinin 30 yıllık su çilesini sonlandıracak 106 kilometre uzunluğunda İvedik-Temelli-Polatlı İçme Suyu projesinin yapım çalışmaları da sürüyor. Bu proje tamamlandığında güzergah boyunca 1 milyonun üzerinde vatandaşımızın su ihtiyacı karşılanmış olacak. Ayrıca Polatlılı hemşerilerimizin bu süreçte su sorunu yaşamaması için mevcut su yapısı olan Yüzükbaşı hattında da kısa sürede iyileştirme çalışmaları yaptık.

GÜNCEL

“... bir kentin alt yapısı ne kadar güçlü ve eksiksizse yaşadığınız kent de o kadar modern ve yaşanabilir.”

Asbestli ana hat borularının değiştirildiğine dair paylaşımlar da görüyoruz ASKİ'nin ve belediyenin sosyal medya hesaplarında. Bu nasıl bir planlama ile yapılıyor ve Ankara asbestli boru altyapısından tümüyle ne zaman kurtulabilecek?

Asbestli borular ne yazık ki Başkent'in kanayan yarasıydı. Ankara'nın ilçelerinde yaklaşık 40 yıldan bu yana kullanılan insan ve çevre sağlığına zarar veren asbestli boruların yerine yeni hatların yapımı için ASKİ Yönetim Kurulu tarafından acilen ihaleye çıktık. Bu ihale 13 ilçede toplam 220 kilometrelik asbestli borunun değişimini kapsıyordu. Halk sağlığı açısından ilk etapta durumu acil yerler üzere yapım işine başladık ve son aşamaya geldik. Mevcut asbestli çimento borular iptal edilerek kullanım dışı bırakılıyor. Şebeke suyu hattı asbestli borulara paralel döşeniyor. Ekonomik, ömrü uzun, dayanıklı ve insan sağlığına zararsız polietilen borular döşüyoruz. Bu çalışmalar esnasında hatlar boyunca şebeke vanalarını da değiştiriyoruz.

“Ankara'nın ilçelerinde yaklaşık 40 yıldan bu yana kullanılan insan ve çevre sağlığına zarar veren asbestli boruların yerine yeni hatların yapımı için ASKİ Yönetim Kurulu tarafından acilen ihaleye çıktık.”

Çamlıdere

Asbestli boruların değişimi sırasında asbeste karşı gerekli tedbirlerin alınmadığına dair eleştiriler var konunun uzmanlarından. Bu konudaki değerlendirmenizi paylaşır mısınız?

ASKİ olarak tüm çalışmalarımızda iş ve işçi sağlığı ve güvenliğini son derece önemsiyoruz. Daha önce de ifade ettiğim üzere asbestli borular yerinden çıkarılmayarak bu borulara paralel yeni bir hat döşendiği için boruların iptalinde insan ve çevre sağlığını tehdit edecek bir sorun oluşmuyor. Sözleşme eki yapım şartnamesinde bu konu ile ilgili tüm taahhütleri aldık.

Ankara'da evlerimizde musluğumuzdan akan su nereden geliyor? Ankara'nın su kaynakları neler?

Başkent'in çevresinde Çamlıdere, Kurtboğazi, Eğrekkaya, Akyar, Çubuk 2, Kavşakkaya ve Elmadağ Kargalı Barajları olmak üzere toplamda 11 barajımız bulunuyor. Kentimize içme suyu sağlayan bu barajların toplam hacmi 1 milyar metreküp kadardır. Mayıs 2022 tarihi itibarıyla barajlarda yaklaşık yüzde 41'e varan bir doluluk oranı var.

Ancak aktif doluluk oranımıza baktığımızda ise yüzde 33 mertebelerinde olduğunu görüyoruz. Geçen yıl 527 milyon 258 bin metreküp olan barajlardaki su hacmi bugün 656 milyon 130 bin metreküpe ulaşmış durumda. Yani bu ne anlama geliyor? Geçen yıla göre 128 milyon 872 bin metreküp fazla su hacmimiz var barajlarda. Yalnız bu rakamlarımız günlük azalma veya artma olarak sürekli değişmektedir. 2,5 milyon aboneli bulunan ASKİ, barajlardaki su miktarını dijital sensörler aracılığıyla anlık takip ederek, düzenli şekilde resmi internet sitesinde halka açıklıyor.

“Kızılırmak'tan gelen suyu tercih etmeme nedenimiz suyun kalitesinden dolayı değil tamamen enerji maliyetlerinin yüksekliğinden kaynaklanmaktadır.”

Kızılırmak suyu halen şebekeye veriliyor mu? Neden? Bu konudaki yaklaşımınızı ve planlarınızı anlatır mısınız?

Küresel iklim krizine bağlı olarak yaşanan kuraklık sorunu ne yazık ki kentimizde de yoğun olarak hissedilmektedir. Bugün ve gelecekte iklime ve nüfus artışına bağlı olası yaşanacak kuraklık sorununun önüne geçmek için ilk olarak 2054 yılına kadar Başkent'in su politikasına yön verecek olan Master Plan çalışmalarını başlattık. Bunun yanı sıra kurum olarak mevcut su kaynaklarının etkin ve verimli kullanımını sağlamak ile yeni su kaynaklarının bulunması konusunda da çalışmalarımız devam etmektedir. Kızılırmak suyunun kullanımına ilişkin kamuoyunun merak ettiği ve sizin de yönelttiğiniz soruya açıklık getirmek isterim. Evet ihtiyaç duyulduğunda, diğer barajlarımızda su rezervleri azalınca bu hattan gelen suyu kullanmaktayız.

Kurt Boğazi

GÜNCEL

Kesikköprü Barajından İvedik Arıtma Tesislerimize gelen su diğer barajlarımızdan gelen su ile paçallama yani karıştırılıp arıtıldıktan sonra tertemiz olarak şehir şebekesine verilmektedir. Kızılırmak'tan gelen suyu tercih etmeme nedenimiz suyun kalitesinden dolayı değil tamamen enerji maliyetlerinin yüksekliğinden kaynaklanmaktadır. Kamuoyunda geçmişten gelen olumsuz algıyı da ortadan kaldırmak için tüm barajlardan verilen su miktarlarını günlük olarak şeffaflık ilkesi gereği internet sitemizde yayınlamaktayız.

“... iklime ve nüfus artışına bağlı olası yaşanacak kuraklık sorununun önüne geçmek için ilk olarak 2054 yılına kadar Başkent'in su politikasına yön verecek olan Master Plan çalışmalarını başlattık.”

Ankara'nın suyu temiz mi, içilebilir mi? ASKİ olarak şebekeye verdiğiniz suya güveniyor musunuz?

Başkent'in şehir şebeke suyu analiz raporlarını düzenli şekilde her ay açıklıyoruz. Sonuçlara göre Ankara'nın suyu son derece temiz, sağlıklı ve kaliteli. Başkentliler musluklarından akan suyu güvenle tüketebilirler. ASKİ olarak 1112 noktadan alınan su numunelerinin analizini yaparak şehir şebeke suyunu kontrol altında tutuyoruz. Yine Türkiye'nin en büyük içme suyu arıtma tesisi olan İvedik Tesisi yerleşkesinde yer alan Su Kalite Merkezi'nde 37 uzman personelimiz de suyumuzu sürekli kontrol altında tutuyor. Kentimizin içme ve atık suyunun kimyasal ve bakteriyolojik analizinin yapıldığı laboratuvarında son teknolojiyle donatılan cihazlar ile hizmet veriliyor. Temiz su, atık su ve bakteriyoloji bölümleri olmak üzere 3 üniteden oluşan laboratuvarında 26 atık su arıtma tesisinden gelen numuneler de incelenerek raporlanıyor. 1112 noktadan yılda yaklaşık 25 bin numune alıyoruz. Suyu musluklardan akıncaya kadar sürekli denetliyoruz. Yine aynı şekilde Sağlık Bakanlığı İl Sağlık Müdürlüğü de bizim sağladığımız sudan yaklaşık 1257 noktadan 6 bin numune alarak sonuçları kurumumuza gönderiyor.

Mamak Hattı

Başkent'in suyu, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Avrupa Birliği'nin (AB) standart değerleri ile Sağlık Bakanlığı'nın İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkındaki Yönetmeliği'nde belirtilen kriterlere göre analiz ediliyor. Şehir şebeke suyu tüm bu standartlara göre güvenli şekilde tüketilebilir özellikte. Yapılan analizler sonucunda ilgili değerlerin hem uluslararası hem de Bakanlığımızın çıkardığı yönetmelikteki sınır değerlerin altında olduğunu görüyoruz. Şeffaflık ilkesi gereğince su analiz sonuçlarını, ASKİ web sitesinde düzenli olarak açıklıyoruz. ASKİ, Ankara'nın içme suyu ihtiyacını en temiz şekilde sağlamak için suyu kaynağından alıp arıttıktan sonra şehir şebekesine verdiği son noktaya kadar kontrol altında tutuyor. Kimyasal ve bakteriyolojik kontrollerin tamamı TSE'ye uygun. ASKİ, 2,5 milyon abonesine musluklardan akan suyu temiz ve içilebilir olarak sunuyor ancak vatandaşlarımızın şehir şebeke suyunu sağlıklı bir şekilde tüketebilmesi için binaların su depolarının bakımlarını periyodik olarak yaptirmaları ve apartman içindeki eski tesisatları yenilemeleri gerek.

Ankaralıların % 91,1'i çeşmelerinden akan suyu içmiyor

Web sitenizde günlük olarak Ankara'da farklı noktalardan alınan analiz raporlarını yayınlıyorsunuz ve Ankara'da suyun kalitesini teyit ediyorsunuz. Buna rağmen, bizim yaptığımız bir ankete göre Ankaralıların yüzde 91,1'i evlerinde, işyerlerinde çeşmelerinden akan suyu içmiyorlar. Genel gözlemlerimiz ve sokak söyleşilerinde aldığımız yanıtlar da bu anket sonucunu doğrular nitelikte. Sizce Ankara'da şebeke suyuna ilişkin bu yaygın ve derin güvensizliğin sebebi ne?

Daha önce de yanıtladığım gibi musluklarımızdan akan suyumuz temiz ve içilebilir niteliktedir. Bu konuda hemşerilerimizi sürekli bilgilendirdiğimiz gibi arıtma tesislerimizi de ilk olarak tüm STK'lar, üniversiteler ve vatandaşlarımıza açarak, tüm sürece tanık olmalarını sağlıyoruz. Tabii ki bu istatistiki bilgiye nereden ulaştığınızı bilmiyorum ama bize gelen geri dönüşümler de artık Ankaralıların büyük bir çoğunluğunun musluklarından akan suyu güven içinde tükettikleri yönündedir.

Polatlı - İvedik

Ankara'da suyun içilebilirliğine dair sorulara resmi olarak verilen yanıtlarda Ankara'da şebeke suyunun güvenli ve içilebilir olduğu söyleniyor ama suyu bozanın bina ve ev içi tesisat olduğu da ekleniyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz? ASKİ bu konuda ne yapıyor?

Evet çok doğru bir konuya temas ettiniz. Özellikle eski binaların tesisatlarında sorun yaşanıyor. Biz de vatandaşlarımıza eskiyen bina içlerindeki tesisatlarını yenilemelerinin önemini hatırlatıyoruz. ASKİ olarak biz, bina içi tesisatın yenilenmesi görev alanımız içinde olmadığı için sadece hemşerilerimizi tesisatlarını yenilemeleri konusunda yol göstererek uyarıda bulunuyoruz.

“... bu istatistiki bilgiye nereden ulaştığınızı bilmiyorum ama bize gelen geri dönüşümler de artık Ankaralıların büyük bir çoğunluğunun musluklarından akan suyu güven içinde tükettikleri yönündedir.”

Ankaralıların yüzde 91,1'inin şebeke suyunu içmemesinin bir sonucu olarak Ankara pet/damacana su sektörü ve su arıtma cihazı satanlar için büyük bir pazara dönüşmüş durumda. Yaptığımız diğer bir ankete göre sadece içme suyu için her ay Ankaralıların %25'i 100 TL'ye kadar, %51,8'i 100-200 TL arası ve %19,6'sı 200 TL'nin üzerinde hane başına harcama yapıyor. Bunu bütün Ankara'yı düşünerek ve yıl bazında hesapladığınızda Ankaralıların cebinden pet/damacana su veya su arıtma için en az yılda 5 milyar TL çıktığını görüyoruz. Şebeke suyu içilebilir durumdayken bu kadar büyük bir kaynağın pet/damacana ve su arıtma sektörüne aktarılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

İvedik Laboratuar

GÜNCEL

Elbette ki vatandaşlarımızın tercihlerine karışmamız mümkün değil. Ama biz diyoruz ASKİ'nin ileri teknolojik sistemlerle arıtarak şehir şebekesine verdiği kaliteli ve sağlıklı bir şekilde musluklarınızdan akıttığı içme ve kullanma suyunu güven içinde tüketebilirsiniz. Bizim suyumuzu için...

Sizce, Ankaralıların şebeke suyuna karşı duydukları bu güvensizliğin ASKİ/ABB'nin uzun yıllardır yaptıklarıyla ya da yapmadıklarıyla bir ilgisi var mı? Bugün kurumun başında birisi olarak geçmiş on yılları da değerlendirerek bir özeleştiriniz var mı? Varsa bu durumu değiştirmek için ne yapıyorsunuz?

Bir bürokrat olarak geçmiş yıllara yönelik açıklamalarda bulunmayı doğru bulmam. Yalnız 25 yılın ardından tüm alt yapının kısa süre içinde mükemmel hale gelmesini beklemek de doğru olmadığı gibi pek de haklı değildir sanırım. Biz göreve geldiğimiz andan itibaren acil olan alanlara çok önemli dokunuşlar yaptık. Ertelenen imalatları gerçekleştirdik. Kent merkezinde her yağmur yağdığında göl olan alanları, yağmura teslim olan semtlerdeki sorunların büyük bir kısmını çözümledik. Bunun gibi birçok yeni çalışmalar gerçekleştirdik.

Ücretsiz internet noktaları gibi ücretsiz su noktaları da olamaz mı, Ankara'da?

Belediyenin web sayfasında ve billboardlarda kentin yüzün üzerinde noktasında, tüm köy ve kent meydanlarında ücretsiz internet sağlandığı bilgisi aktarılıyor. Bu bilgi aktarılırken "internetin de su gibi hava gibi bir ihtiyaç ve temel bir insan hakkı olduğu" vurgulanıyor. Buna tamamen katılıyoruz ama internetin ücretsiz olduğu kent meydanlarında suyun litre fiyatı 6 TL'ye ulaşmış durumda. Bu yaklaşımın bir gereği olarak kent meydanlarına 90'lı yıllara kadar var olan çeşmeler/sebillerin yeniden kurulması fikrine nasıl bakarsınız? ASKİ güvendiği şebeke suyunu, kentin belli noktalarında halka temel bir insan hakkı olarak sunamaz mı? Ücretsiz internet noktaları gibi ücretsiz su noktaları da olamaz mı, Ankara'da?

Çeşmeler kadim geleneklerimiz arasında yer almaktadır. Çok da güzel geleneklerimizdendir. Ama günümüzde arıtılan suyun ücretsiz verilmesi yasal olarak mümkün değildir. Ama kent merkezlerinde az olsa da kırsallar da kaynak sularının verildiği çeşmeler bulunmakta.

Suyun tasarruflu kullanımı konusunda kurum olarak ne gibi çalışmalarınız bulunuyor?

Bu konuda süren ve başlattığımız önemli çalışmalarımız var. Şöyle ki öncelikle süreli yayınlarımızda, sosyal medya hesaplarımızda suyumuzun mevcut durumunu, kaynaklarımızı anlatırken, her bir damlası kıymetli olan suyun israf edilmeden kullanılmasını işledik. Muhtarlarla toplantılar düzenledik. Suyun israf edilmeden bilinçli tüketimi konusunda neler yapılması gerektiği konusunu anlattık. Kendilerinden hazırladığımız broşür ve afişlerimizi mahalleleriyle paylaşmalarını istedik. STK'lar başta olmak üzere çocuklara yönelik çalışmalar başlattık. En önemli projemiz ise çocuklar ve gençlere yönelik başlattığımız Su Kardeşiği Projesi oldu.

Son olarak Ankaralıların mesajınız, çağrınız nedir? Ne söylemek istersiniz?

Musluklarından su akmayan konut bırakmamak için mesai arkadaşlarımla birlikte gece gündüz çalışmaya devam edeceğimizin sözünü verirken, suyunuzu israf etmeden, güven içinde tüketebileceğinizi bir kez daha hatırlatmak isterim. Musluğunuzdan akan suyun teminatı biziz.

Ankaralıların Temiz İçme Suyuna Erişmesi Önündeki Görünmez ve Büyük Engeller!

Mehmet Onur Yılmaz

Ankara'da içme suyu meselesi yıllar yılı en çok konuşulan konulardandır. Ağır metaller ile kirlenmiş Kızılırmak suyunun devreye alındığı 2015'ten itibaren suyun kalitesi ve musluktan akan suyun içilebilirliği bu tartışmanın en popüler başlıklarından. Nüfusu 5,7 milyona varmış Ankara'da su faturaları da her zaman gündemde oldu. Oysa her ay ASKİ görevlilerince kesilen ve posta kutumuza bırakılan su faturası ne

yazık ki gerçekte su için harcadığımızın sadece küçük bir kısmını oluşturuyor. Ankaralıların güvenle içebilecekleri suya ulaşabilmek için çok daha büyük bir bedel ödüyor. Bir süredir sokak söyleşilerinde Ankaralıların şebeke suyunu içme konusundaki güvensizliklerine şahit oluyoruz. Bunun üzerine erişebildiğimiz takipçilerimizle sosyal medya üzerinden aşağıdaki gibi iki anket yaptık.

Bu anketler ve ASKİ Genel Müdürü ile yaptığımız söyleşi birlikte değerlendirildiğinde Ankaralıların su hakkının gerçekleşmesi önündeki görünmez büyük engeller iyice belirmeye başlıyor, dolayısıyla çözümler de... Çıkış noktası Ankaralıların su hakkı ve kamunun bunu sağlama sorumluluğu olunca sorunu da çözümü de tanımlamak kolaylaşıyor.

GÜNCEL

Son söyleyeceğimizi baştan söyleyelim, Ankaralıların su hakkı önündeki en büyük engel yetkili ve sorumlu konumda olanların konuya bakış açısı... İnanıyoruz ki bakış açısı değişirse kararlar da eylemler de değişir. Dolayısıyla başlangıç olarak Ankara'da içme ve kullanma suyuna erişimin temel insan hakkı olduğunu öylesine bir söylemden bir eylem ilkesine dönüştürmemiz gerekiyor.

Ankaralılar, Pet / Damacana Su ve Arıtma İçin Yılda 5 Milyar TL Harcıyor

Sosyal medya üzerinden yaptığımız ilk ankette Ankaralıların musluktan akan suyu içip içmediklerini sorduk.* Ankete yanıt verenlerin yüzde 91,1'i evlerinde, işyerlerinde çeşmelerinden akan suyu içmediklerini belirtti. %8,9'u musluk suyunu ancak arıtarak içebildiğini belirtti. Bunu tamamlayan ikinci ankette ise Ankaralıların evlerinde ya da işyerlerinde pet şişe/damacana suya ya da su arıtmaya ayda ne kadar harcadıkları sorusunu yönelttik. Buna göre ankete yanıt verenlerin %25'i 100 TL'ye kadar, %51,8'i 100-200 TL arası ve %19,6'sı 200 TL'nin üzerinde hane başına harcama yapıyor. Bu sadece içme suyu için yapılan bir harcama. (Anketi yaptığımızdan bu yana pet şişe damacana suya %20 zam geldi!) Bunu bütün Ankara'yı düşünerek ve yıl bazında hesapladığımızda Ankaralıların cebinden pet/damacana su veya su arıtma için en az yılda 5 milyar TL çıktığını söylemek abartı değil. (Bu hesaba birçok Ankaralının otomobilleriyle ve bidonlarla kent çevresindeki çeşmelerden taşıdıkları su için yapılan yakıt harcaması dahil değil). Sadece içme suyu için bu kadar büyük bir kaynağın boşa harcadığı bir kentte içme suyuna erişim hakkının gerçekleştirildiğini söylemek mümkün değil. Üstelik pet şişe/damacana suyun içme suyu sağlamak için en pahalı ve ekolojik açıdan en kötü tercih olduğu ortadayken... Bu pek çok hane için ASKİ'den gelen su faturasından kat be kat fazla. Yani şebeke suyunun gönül rahatlığıyla içilebilmesi için yapılmayan her yatırım Ankaralıların milyarlarca liraya mal oluyor. Zorunlu bırakıldığımız bu durumun ekolojik maliyetleri ise cabası...

ASKİ, "Musluğunuzdan akan suyun teminatı biziz" dese de...

Bu manzara eşliğinde ASKİ Genel Müdürü Sayın Erdoğan Öztürk ile yaptığımız söyleşide aldığımız yanıtlara baktığımızda iki önemli sorun göze çarpıyor. İlki ASKİ'nin Ankaralıların şebeke suyuna olan yılların güvensizliğini tersine çevirmek için arıttığı suya güvendiğini söylemek dışında bir şey yapmayı görev saymıyor olması. Bu güvensizliğin ana sebeplerinden birisi olan ağır metallerle kirlenmiş Kızılırmak suyunun zaman zaman kullanılması dert edilmediği görüntüsü de cabası. Üstelik Kızılırmak suyunun arıtılsa dahi sağlığa zararlı olduğu gerçeği görmezden geliniyor. Diğer sorun ise şebeke suyundaki pas ve kokunun ana sebebi olarak gösterilen bina içi tesisatlarının yükümden Ankaralıların üzerine bırakılmış olması. Yasal sınırlar bahane edilerek geliştirilen bu yaklaşım yasanın metnine uygun gibi görünse de kamunun görev ve sorumlulukları bakımından kabul edilebilir bir yaklaşım değil. ASKİ Genel Müdürü Sayın Öztürk'ün söyleşinin sonunda söylediği gibi "Musluğunuzdan akan suyun teminatı biziz" demesinin sahadaki karşılığını görmek hakkımız. 5,7 milyon Ankaralının yıllar içinde kamu tarafından konan kurallara uygun ve belediye denetiminde inşa edilmiş su tesisatlarını teknik olarak ve toplamda yenileme bilgi ve eylem kapasitesine sahip olmadığı bir gerçek. Öyle olmasa bile bunu tek tek yapmak çok pahalı ve zor olurdu. Üstelik su tesisatlarındaki zaman içindeki bozulmanın ana sebeplerinden birisi Gökçek döneminde hunharca kullanılan Kızılırmak suyunun tuzluluğu iken kamunun bu konuda sorumluluk almaması kabul edilebilir de değil. Hal böyleyken Belediyenin sahip olduğu teknik bilgi ve uygulama kapasitesiyle Ankaralıların gerçek anlamda öncülük etmediği hiçbir durumda, bu konuda bir çözüme ulaşmak mümkün görünmüyor. Basit ifadeyle bina içi su tesisatlarının yenilenmesi için Belediyenin öncülük edeceği etkin kampanyalara ihtiyaç var. Belediyenin teknik ve kurumsal öncülüğüyle Muhtarlıkların, Kent Konseyinin, Apartman yöneticilerinin ... dahil olacağı kapsamlı bir kampanyaya ihtiyaç var. Üstelik acilen. Ama bunun için öncelikle Belediyenin (bizce ASKİ'nin) bunu kendi görevi sayması gerekiyor.

İnternetin Ücretsiz Olduğu Her Meydana Bir de Çeşme İstiyoruz!

Son olarak bir garip çelişkiye dikkat çekip bir soru ve talep ile bitireceğim. Belediyenin web sayfasında ve billboardlarda kentin

Son söyleyeceğimizi baştan söyleyelim, Ankaralıların su hakkı önündeki en büyük engel yetkili ve sorumlu konumda olanların konuya bakış açısı... İnanıyoruz ki bakış açısı değişirse kararlar da eylemler de değişir. Dolayısıyla başlangıç olarak Ankara'da içme ve kullanma suyuna erişimin temel insan hakkı olduğunu öylesine bir söylemden bir eylem ilkesine dönüştürmemiz gerekiyor.

100'ün üzerinde noktasında (tüm köy ve kent meydanlarında) ücretsiz internet sağlandığı bilgisi aktarılıyor. Bu bilgi aktarılırken "internetin de su gibi, hava gibi bir ihtiyaç ve temel bir insan hakkı olduğu" vurgulanıyor. Buna tamamen katılıyoruz ama internetin ücretsiz olduğu kent meydanlarında suyun litre fiyatı 6 TL'ye ulaşmış durumda. Yani su gibi, hava gibi bir hak olan internet ücretsiz ama temel insan hakkı olan suyun kendisi paralı üstelik çok da pahalı! Bu çelişkiyi gidermenin bir gereği olarak Ankara meydanlarında 90'lı yılların sonuna kadar var olan, İstanbul, Konya, Kayseri, Sivas gibi illerde halen çok sayıda bulunan çeşme/sebillerin Ankara'da yeniden ve yaygın bir şekilde kurulması kısa vadede bir çözüm olabilir. Büyükşehir'in güvendiği şebeke suyunu, kentin belli noktalarında halka temel bir insan hakkı olarak sunma görevi var ve bunu mutlaka yapmalı. Ücretsiz internet noktaları gibi ücretsiz su noktaları da olmalı Ankara'da. Bu, Ankaralıların içme suyu sorununu tam olarak çözmese de iyi yönde atılan önemli bir adım ve Belediyenin konuyu ne kadar ciddiye aldığı bir göstergesi olacaktır.

Ankara'nın suyu ve su hakkımız ile ilgili tartışmamız gereken konular elbette bu kadar değil. Bunu bir başlangıç sayın, sonraki Solfasol sayılarında bu konuyu takip etmeye devam edeceğiz. Sizler de görüşlerinizi bize bilgi@gazetesolfasol.com adresine yazarak ya da sosyal medya üzerinden ulaştırabilirsiniz.

*Yaptığımız anketler sokak söyleşilerinde karşılaştığımız tabloyu doğrular nitelikte ama elbette bu, anketlere bilimsel nitelik kazandırmıyor. Dolayısıyla bu anketin sonuçlarına şüpheyle yaklaşmak mümkün. Bu iki ankete şüpheyle yaklaşanların bu konuda yapacağı resmi ve bilimsel geçerliliği olan saha çalışmalarının sonuçlarını yayınlamaktan mutlu oluruz.

Bu arada FİŞEK Enstitüsünün Çalışma Ortamı Dergisinde yayımlanan "Ankara'da Farklı Sosyo-Ekonomik Yapıdaki İlçelerde Su Ve Yaşam" başlıklı yazının herkes için zihin açıcı olacağını düşünüyoruz. Kemal Ünlü hocadan izin alabilirsek ilerleyen sayılarda Solfasol'da bu yazıyı da yayımlayacağız.

Cenaze Evinde Terörle Mücadele*

Yıldız Tar

Bütün bunların kendisini nasıl etkilediğini soruyorum; "Türkiye'de yaşadığının farkındayım" diyor.

İnternette arama motoruna Barış Barışık yazdığınızda ilk karşınıza çıkan "ruhsatını alamayan avukat" haberleri oluyor. Biraz aşağıya inerseniz bu sefer "ODTÜ'de başına gaz bombası geldiği için yaralanan öğrenci" haberleriyle karşılaşıyorsunuz. Barış'ın sanal ortamdaki varlığı en fazla 2012 senesine kadar gidiyor. Öncesi yok. O, internet kullanıcıları için gaz bombasıyla yaralanan, ölümden dönen, mezun olduktan sonra ise ruhsatını almasına bir türlü izin verilmeyen bir avukat. Ancak onun hikayesi bundan çok daha fazlası.

Barış'la, Ankara'da bir kafede buluşup hikayesini konuşmak için sözleştik. Gittiğimde çoktan yerini almış, kahvesini yudumluyordu. Telefonda röportaj teklif ettiğimdeki tedirginliği hâlâ üzerindeydi. Anlatmaya değer bir hikayesi olmadığını düşünüyordu, ısrarla işimin zor olduğunu söylüyordu. O, sıradan bir şeyler yaşamış sıradan bir insandı. Türkiye'de az buçuk muhalif olan herkes benzer şeyler yaşıyordu. Yine de kırmamıştı beni ama buradan bir hikaye çıkarmam mümkün olmayacaktı. En kötü bir kahve içip hal hatır sormuş oluruz, dedim ve açtım kayıt cihazını.

Anneannesinin çocuğu

Nereli olduğunu, çocukluğunu sordum. Biraz şaşırıldı. Şimdiye kadar basına çok fazla demeç vermiş, başına gelenleri ya da başkalarına edilenleri anlatmış, insan haklarından dem vurmıştı ama ona kimse nereli olduğunu, çocukluğunu, öncesini sormamıştı belli ki. "Yarı Malatya, yarı Mersin" dedi. Bu yarımlik neredendi peki?

"Malatyalı, solcu, Alevi bir ailenin çocuğuyum ben. Mersin'de doğdum ama hayatım Malatya-Mersin arasında geçti. Annem, babam Mersin'de yaşıyor, beni anneannem ve dedem büyüttü. Onlar Malatya'da. Çocukluğum iki ev arasında mekik dokumakla geçti. Anneannem ben dört yaşındayken annem hamile kalınca, anneme yardım olsun diye almış beni. Sonra beni çok sevmiş ve ben anneannemde kaldım çoğu zaman. Beni torununa bakar gibi sevmedi, bir evlat gibi sevdi anneannem.

İnanılmaz güzel bir iletişimimiz vardı. Küçüklüğümden beri benimle ben bir yetişkinmişim gibi ilişkilendi. Özgür, çok rahat, özgüvenli bir şekilde büyüdüm. Bir anne çocuğunu nasıl severse öyle severdi beni anneannem. Şehir dışına gidecekse mesela anneme bırakmaz, götürürdü yanında. Anne-babamın evi benim ikinci evim gibi olmuştu. Eve uyum sağlayamama sorunları da yaşıyordum, anneannem beni şımartmazdı ama eşiti olarak görürdü, daha değerli hissederdim orada."

Anneanesi bundan birkaç yıl önce vefat etmiş. Baş sağlığı diliyorum, bakışı gölgeleniyor, benim anneannemle ilişkimi soruyor. Anlatıyorum. "Sen de anneanne çocuğuymuşsun yani" diyor. Birer sigara yakıyoruz, kahvelerden yudum alıyoruz.

"Kardeşim vefat etmiş, annemin gözü önünde gözaltına alınmışım"

Sonra başka bir ölümü anlatıyor Barış. İlk gözaltısının hikayesine eşlik eden bir ölümü. OHAL dönemidir, Barış'ın okuduğu Ankara Hukuk anaakim medya deyimiyle karışık. Cebeci kampüsüne her gün polis girer, hocaların çoğu KHK'larla ihraç edilmiştir. Solcu, muhalif öğrencilere baskı doruktadır. Onca yıldır eylemlere katılan Barış, o zamana kadar hiç gözaltına alınmamıştır. Ancak 2017'de, olağanüstü hal uygulamalarının nefes alacak bir alan dahi bırakmadığı o sene Barış, bir terör operasyonu kapsamında gözaltına alınır. O zaman farkında olmasa da ileride avukatlık ruhsatını almasını engelleyecek zincirin ilk halkasıdır bu operasyon. Gerekçe, 4 Ocak 2016'da Cebeci Kampüsü'nde yaşanan bir olaydır.

"Terörle mücadele okulda muhalif öğrencilere yönelik operasyonlar başlatmıştı. Ben de terörle mücadele kapsamında ev baskınıyla gözaltına alındım. İlk gözaltımdı. Çok şanslıydım, gözaltına alınmayan bir öğrenciydim. Neyse, Şubat 2017'de Cebeci kampüsündeki öğrencilere yönelik bir operasyon başladı. Ben o sırada Mersin'deydim, çünkü kardeşim vefat etmişti.

Çok büyük bir acı yaşıyorduk. O sırada bana da operasyon çekilmiş, Ankara'da beni bulamamışlar. Mersin'deki evde gözaltına alındım. Ev, cenaze evi. Kardeşim yeni vefat etmiş. Eve gelen terörle mücadele ekipleri gözaltına aldı ve Ankara'ya götürdüler. Gözaltı gerekçesinin ise 2016'da kampüs dışından ülkücülerin, solcu öğrencilere saldırısı olduğunu öğrendik. Savcılık o tarihte olaylara ilişkin soruşturma başlatmıştı ancak kovuşturmayla yer olmadığına karar verilerek dosya kapatılmıştı. Savcılık, daha sonra yeniden soruşturma başlatmış, bu kapsamda benim de aralarında olduğum öğrenciler gözaltına alındı. Bu soruşturmanın ilkinden farkı ise bu sefer ülkücü öğrencilerin dosyada şüpheli olarak değil, şikayetçi ve tanık olarak yer alması."

Dönem, OHAL dönemidir. Gözaltı süreleri çok uzundur. İnsanlar toplu olarak Ankara'da gözaltı merkezi olarak kullanılan bir yere götürülür. İlerleyen yıllarda "spor salonu" diye yer alacaktır oranın adı tarihimizde. Terörle Mücadele Şubesi'nin operasyonu gözaltına alınan herkesin yolu o salondan geçer bir şekilde. Ankara Tabip Odası (ATO) İnsan Hakları Komisyonu'nun 2018'de "toplama kampına" benzeteceği o salonda Barış da yedi gün geçirir. Avukatları, kardeşinin vefat ettiğini savcılığa bildirir, ifadesinin hemen alınmasını ister ama savcılık, gözaltı süresini sonuna kadar kullanır.

"Devlet, o kadar düşmanca yaklaşıyor ki... Savcı da polis de benim terörle alakalı olmadığımı elbette biliyorlar. Kardeşim vefat etmiş, annemin gözü önünde gözaltına alınmışım. Spor salonundayım, annem yalnız..."

Gözaltının zor geçtiğini söylüyor Barış ama detay vermektan kaçınıyor. Üstelemiyorum. Cümleleri yarım kalmaya başlıyor. "Gözaltına alınmak benim için çok... Yani o gözaltı değil de... Ne bileyim... Kardeşimi yeni kaybetmişim..." Neyse'ler biraz daha sürüyor. Sonra solcu öğrenci refleksiyile topluyor kendini. Cümleleri tamamlanmaya başlıyor. "Bu ülkede hak savununca, muhalif olunca göze alıyorsun bunları bir yandan" diyor. "Herkes yaşıyor" diye de ekliyor.

* Bu yazı ilk olarak 8 Mayıs 2022'de T24 internet gazetesinde yayımlanmıştır.

GÜNCEL

“Milletin suratında dehşeti gördüm”

Herkesin yaşamadığı, kimsenin yaşamaması da gereken başka bir olaya dönüyoruz bu sefer. 2012 yılına gidiyoruz. Yine Ankara'dayız ancak bu sefer mekân Cebeci kampüsü değil, ODTÜ. 18 Aralık 2012'de dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, ODTÜ'ye gider. Ankaralı öğrenciler de bu ziyareti protesto etmek ister. Çin'den fırlatılan Göktürk-2 uydusu için ODTÜ Uzay'da yapılan törene katılmak üzere üniversiteye gitmiştir Erdoğan. Öğrenciler de Erdoğan ve hükümetinin politikalarını protesto etmek, anayasal haklarını kullanmak ister. Protestonun karşılığı binlerce polistir. OHAL dönemi değildir, ama polis şiddetinin ayyuka çıktığı yıllardır. Polisin o dönem en sevdiği silahı ise gaz bombalarıdır. Ülkenin dört bir yanında hava durumu, bol gazlıdır artık. Gezi direnişinin ayak sesleri de hissedilir dört bir yandan. Hava durumunu bol gazlıdan, güneşliye çevirmek isteyenler sokaklardadır.

18 Aralık 2012'de ODTÜ'de yürüyüşe katılanlar, polisin yere paralel biçimde attığı biber gazı bombalarından korunmaya çalışıyorlar.

Fotoğraf: Doğu Eroğlu
Kaynak: Şiddet Hikayeleri

Barış da onlardan biridir ve ODTÜ'deki protestoya katılır: “ODTÜ'ye gittim, bir kalabalık var ama açıkçası durumu çok da anlamadım. Biz yürüyüşe başladık, dört yüz beş yüz öğrenciydik, iki üç dakika geçmeden çok yoğun bir polis saldırısı başladı. Daha önce de polisin gazlı müdahalelerine denk gelmişim ama öylesini görmemişim. Kocaman ormanlık arazi ama kaçacak yer yok. Her yerden gaz atıyorlar. Ses bombaları, gaz bombaları, plastik mermiler... Her saniye patlama sesleri... Savaş alanı gibiydi. Bu ortam saatlerce sürdü. Bayılanlar, ayılanlar... Onu taşı, bunu taşı... O zaman 19 yaşındaydım. Yaralananları nasıl taşımam gerektiğini orada öğrendim ben.

Bir noktada polislerle aramızda 20-30 metre kalmıştı. Çok öfkelenmiştim. Önde saçma sapan koşmaya başladım. Oradan polis bana gaz kapsüllü silahıyla hedef aldı. Kafanı koruman, önlem alman gerekir ama o yorgunlukta, o ortamda onu düşünemedim. Polisin karşısında duruyordum derken tak diye bomba sesi geldi. Sarsıldım. Vurulduğumu hissettim, arkamı döndüm ama ciddi bir şey sanmıyordum. Milletın suratında dehşeti gördüm. Biraz yürümeye başladım ve ayaklarım kesildi, yere düşerken beni birilerinin tuttuğunu hatırlıyorum en son.”

Kampüse ambulansın gelmesine izin verilmez. Arkadaşları Barış'ı güç bela, gazların içinden geçirerek özel bir arabayla önce bir özel hastaneye götürürler. Bilinci gidip gelmektedir Barış'ın. Arkadaşları konuşarak uyanık tutmaya çalışır. Ama Barış elini başına götürüp elleri kan olana kadar anlamaz ne olduğunu. Pamuk ipliğine bağlı bilinci o an kapanır. Özel hastanede detaylı müdahale edilemez. Barış, “Belki de ölüm riskim çok yüksek olduğu, özel hastanenin ölüm oranları yükselmesin diye müdahale etmediler” diye anlatacağı seneler sonra bu durumu. Müdahale edilemese de ambulansa konulur. Hastane hastane gezdirirler. Yer yoktur. Durum kritiktir. En sonunda Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yer bulunur. Tam ameliyata başlayacaklarken beyin kanaması dışarıdan ön müdahale ile durur. 24 saat sonra Barış'ın bilinci yerine gelir ama 16 gün yoğun bakımda kalacaktır.

Barış'ın tedavisi sürerken, 2016 yılında OHAL yasasıyla kapatılacak Cihan Haber Ajansı ve Zaman gazetesi, Barış'ı arkadaşlarının attığı taşın yaraladığını öne süren haberler yayınlar. Dönemin hakim medyası, polis şiddetini aklamak için haberler yayınlarken Barış'ın annesi Zeynep Barışık, “İsteyen istediğini söylesin, konuşsun. Söylediği doğru da olabilir yanlış da olabilir. Bunun karşılığı bu şekilde bir darbe olmamalıydı. Çocuğumun durumuyla ilgili suç duyurusunda bulunacağız. Ölümünden döndü. Tabii ki hakkımızı arayacağız” diyecektir. Anneannesi ise kardeşine bakmak zorunda kaldığından yanına gelemez.

Altıncı sınıfta ilk eylem: Öğretmenler, öğrencileri dövemez

Barış, hastanede ziyaretine gelen arkadaşlarının endişeli olduklarını da anlatıyor. Üyesi olduğu Öğrenci Kolektifleri'nden arkadaşları hem Barış'ın sağlığı için endişelidir hem de yoldaşlarının yanında yeteri kadar durup duramadıklarını sorgularlar. Bir yandan da Barış'ın “mücadeleyi bırakıp bırakmayacağı” da endişe sebebidir. “Ama öyle bir şey bir an için bile aklımdan geçmedi. Hani kahramanlıktan filan değil. Bir eyleme gittim, başıma bir şey geldi, hemen ardından basına demeç vermeye başladım. Refleks gibi benim için” diye anlatıyor Barış, arkadaşlarının endişesinin kendisine yansımaları. Ben de şaşırıyorum hiç dinlenmeden, beklemeden hemen en iyi bildiği şeye, hakları savunmak için mücadele etmeye başlamasına.

Soruyorum: Neden?

“Çok bilmiş, ukala bir çocuktum ben. Devamlı dersaneye gider, test çözerdim. Bunu da kendi isteğimle yapardım. Özgürleşebilmek için çalışmam gerektiğini düşünüyordum. Lisedeyken ben doktor olmak istiyordum. Daha doğrusu ben istemiyordum, eğitim sisteminde başarılı isen sayısalcı olursun. Sayısalda da ya mühendis ya da doktor olursun. Başka bir alternatifin olmaz. Senelerce doktor olmak için hazırlandım. Son senemde bölüm değiştirdim. Avukat olmak için. 16 yaşında Liseli Genç Umut'ta örgütlenmişim ve hakları savunmanın ne kadar önemli olduğunu gördüm. Avukat olmayı da bu yüzden istedim. Ayrımcılığa uğrayanların, ezilenlerin haklarını savunmak benim için çok önemliydi.”

Hastaneden Kaynak: T24

Sohbet ilerlerken gülmeye başlıyor Barış. “İlk eylemimi anlatayım mı sana” diyor ve başlıyor: “Altıncı sınıfta ilk eylemimi yaptım. Çocukken de aileden gelen bir şeyle herhalde, insan haklarını, anayasayı bilirdim. İnsan hakları bildirgesini okurdum. O dönemde okulda öğretmenler öğrencileri çok dövüyordu. Ben inek, dört dörtlük, muntazam, okulun en iyi öğrencisi olduğum için çok dayak yemezdim.

ODTÜ'de yaralanan öğrenci, arkadaşlarının attığı taştan yaralanmış (Özel)
ARIF EYYAZ | ANKARA - 20.12.2012 20:08:45

Video

Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ)'nde çıkan olaylarda yaralanan Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi 2. sınıf öğrencisi Barış Barışık'ın, polisin attığı biber gazının kapsülünden değil, arkadaşlarının attığı taştan yaralandığı öğrenildi. Emniyetin, eylem görüntüleri üzerinde yaptığı incelemede, Barışık'ın, iddiaların aksine arkadaşlarının attığı taştan yaralandığı anlaşıldı.

Cihan Haber Ajansı'nın 20 Aralık 2012 tarihli haberi

GÜNCEL

Benim hatalarım hep hoşgörülüdür. Ama çok fazla dayak yiyen arkadaşım vardı. 'Öğretmenlerin öğrencileri dövme hakkı yok, bu insan haklarına ve anayasaya aykırı ve suç' diye bir kâğıda yazdım, fotokopiyle çoğalttım. Okulda dağıttım. Tabi okul karıştı yani. Nöbetçi öğretmen bir bildiriye bakıyor, bir bana bakıyor. Adamın suratı değişti. Beni aldı müdür muavininin yanına götürdü. Müdür muavini de kızdı. Ufacık çocuk var karşısında. Lise de değil. Kızdı biraz, bağırdı. Bir iki saat sonra yine çağırdı. 'Sen bizim için çok değerli ve başarılı bir öğrencisin' dedi. Konuyu kapattı." Ailesinin tepkisi ise gülmek olmuş. Daha önce bir öğretmenine, 'Ancak aciz insanlar başkasını döver' demiş bir çocukları varmış nihayetinde...

Bir sivil ölüm hikayesi: Avukatlara ruhsat gaspı

Bariş'a ODTÜ'deki polis şiddetinden kalan; yargılanmayan polisler, epilepsi nöbetleri ve yüzde 5 engelli raporu; Cebeci kampüsündeki öğrenci eylemlerinden ise, yılan hikayesine dönen bir avukatlık ruhsatını alamamak kalır. "Hak savunmak için avukat olmak gerekmiyor elbette" diyor ama bir yandan da ruhsatını alamamasından dertli. Çocukken, şiddete karşı korumak istediği arkadaşları varmış Bariş'ın. Şimdiyse haklarını savunmak için müvekkilleri olsun istiyor ama olamıyor...

Bariş, gözaltına alındığı sene, 2017'de Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olur. Ankara Barosunda avukatlık stajını tamamlar. Ancak, gözaltına alınmasına sebep olan dava ve öğrencilik döneminde katıldığı eylemlerden açılan davalar, bu sefer karşısına mesleğini yapamaması ile sonuçlanacak bir silsile olarak çıkar:

"Siyasi saiklerle açılan davalar gerekçe gösterilerek ruhsatım gasp edildi. Ve dört yıldır bütün kriterleri tamamlamama rağmen mesleğimi yapabilmem engelleniyor. Sadece o da değil, başka bir yerde iş bulmam da mümkün olmuyor.

Hukuk Fakültesi mezunuyum, ruhsatım gasp edilmiş, başka bir yerde avukatlık dışında bir işe başvurunca bu sefer şüphyle karşılaşacağım. 'Sivil ölüm' yaşıyoruz. Tek de değilim maalesef. Benim durumumda olan o kadar çok avukat var ki...

ODTÜ olayından sonra da ben mücadeleye devam ettim. Demokratik üniversite mücadelesi, parasız eğitim mücadelesi... Sadece üniversitede yaptığım çalışmalar da değil. 'Okumuş insan halkın yanındadır' kampanyası kapsamında yoksul mahallelerde çocuklarla atölyeler yapıyordum. Gezi eylemlerinde, Ethem Sarısülük davasında,

Bariş'in bir yılan hikayesine dönen avukatlık ruhsatını alamama, alma, ruhsatın geri alınması süreçlerinde ruhsatına ulaşabildiği nadir an

Soma eylemlerinde yer aldım. Politik bir öğrenciydim. Ülkede muhalif, politik bir öğrenci olduğunda hakkında çok fazla dava açılıyor. ODTÜ'de mesela ölümden dönen benim, polisleri tespit edemedikleri için soruşturma bile yok, bana kamu malına zarar vermekten ceza veriliyor..."

Bariş, buradan devletin Cebeci kampüsüne hincına geçiyor. Bir yandan da "Ruhsat gaspını neden buradan başlatıyorum" diye hem kendine hem de bana soruyor. İkimizin de cevabı bildiğine emin olduktan sonra devam ediyor: "Cebeci kampüsü özellikle Gezi'den sonra devletin özellikle yöneldiği, gözüne batan bir yer oldu. Şehre çok yakın, şehre etkisi yüksek, akademisyeniyle öğrencisiyle muhalif bir üniversite. Buraya müdahale de adım adım geldi. Bizlere açılan davalar da bu müdahalenin bir ayağıydı."

Üniversitede okurken hakkında açılan davaları pek önemsemediğini söylüyor Bariş. Kabullenme psikolojisine" girdiklerini de ekliyor. Öğrencilik sürecinde hakkında açılan her davadan beraat eder Bariş.

Bir tanesi hariç. 10 Ekim Ankara Katliamı sonrası, Eğitim Sen'in yaptığı boykot çağrısına uyduğu gerekçesiyle eğitim öğretimi engellemekten 6 yıl 3 ay ceza alır. Ceza henüz kesin değildir, istinaftadır. Ancak stajından sonra bir buçuk yıl boyunca Türkiye Barolar Birliği, avukatlık ruhsatını vermez. İtiraz eder. TBB, kararından döner. Bariş, 28 Mayıs 2020'de Ankara Barosu'nda yemin ederek, resmi olarak avukatlığa ilk adımını atar ancak bu sefer de Adalet Bakanlığı devreye girer. TBB'ye dava açar, yürütmenin durdurulmasını ister. 14 Ağustos 2020'de yürütmeyi durdurma kararı çıkar ve Bariş'in ruhsatı geri alınır.

Çocukken, şiddete karşı korumak istediği arkadaşları varmış Bariş'ın. Şimdiyse haklarını savunmak için müvekkilleri olsun istiyor ama olamıyor...

"Her ne kadar terör örgütü üyeliği suçlamasından beraat etmiş olsam da hiçbir delilin olmadığı bir davada, eğitim öğretimi engellemekten ceza aldım. Ancak bu ceza da kesin değil. Masumiyet karinesi ihlal ediliyor. Terör örgütü üyeliğinden herhangi bir şekilde ceza veremeyecekleri o kadar ortada ki, eğitim öğretimi engelleme gibi bir gerekçeyle ceza verdiler. Çok kısa bir ara dışında benim şu an üç yıldır ruhsatım gasp ediliyor."

Bütün bunların kendisini nasıl etkilediğini soruyorum; "Türkiye'de yaşadığımın farkındayım" diyor. Gezi davasında verilen cezaları, Bariş Akademisyenleri'nin yaşadıklarını hatırlatıyor.

"Tek ben değilim ama kişisel olarak zor bir süreç. Evet, ayaktayım. Evet, pes etmiyorum. Ama avukat olmak benim hayalimdi. Yıllar geçti, üniversiteyi kazanalı on yıl oldu. Ben hâlâ avukat değilim. On yıl önce avukat olmaya karar verdim, bunun için uğraştım ama o kadar belirsiz bir süreçteyim ki. İstinaf süreci çok uzun. Yargıtay'ı da var. Bu belirsizlik hayal kırıklığı yaratıyor. Ama şunu biliyorum: Ben, en sonunda avukat olacağım. Şu ana kadar yaptığım her şeyin arkasında durdum. Haklı olmanın bilinciyle ayakta duruyorum."

Güdül'ün Çağa Köyü'ndeki 'Ömer Seyfettin Evi' ve Hikayesi

Faruk Soydemir

Ömer Seyfettin'in Evi' diye bilinen tescilli yapı, Güdül İlçesinin Çağa köyünde. Bir kırsal kesim yapısı. Kırsal kesim mimarisine güzel bir örnek olarak görüyorum bu güzel yapıyı...

Ev, köy meydanına konuşlanmış durumda. Pencerelerden ve balkondan köy manzarası rahatlıkla görülebiliyor. Yapının ön cephesi yola bakmakta. Bahçe kapısı demir kapı olup geniş bir bahçeden yapıya ulaşılmaktadır. Yapı giriş kapısı toprağa hemzemin olup, ahşap kapıdır. Ahşap giriş kapısı özgündür. Kapı üstünde, bu yörelerde sıkça görülen kapı üstü penceresi düzenlenmiştir.

Anadolu'daki geleneksel evlerimizin birçoğunda olduğu gibi bu güzel kırsal mimari mirasımızın da güzel bir hikayesi var...

Aslında Anadolu'daki güzel evlerin hep güzel hikayeleri vardır. Mesleğim gereği bu güzel, bazen de hüznü hikayeleri dinlerken mutlu olmuşumdur...

Gelelim bu evin ilk sahibinin ilginç hikayesine... İki katlı ve cihannümalı bu güzelim geleneksel evi yaptıran Ömer bey, Gümüşhane'nin kırsal kesiminde yaşayan köylü bir ailenin oğludur. Babası 1877 yılında başlayan Osmanlı-Rus savaşında asker olarak savaşmak için Kars, Erzurum yöresine gider. Ancak eve dönemez ve savaşta şehit olur. Daha sonra, annesiyle birlikte savaş ortamından kaçmaya çalışırlar ve İç Anadolu Bölgesine gelerek Güdül'ün Çağa köyüne yerleşirler. Bir müddet sonra annesinin de ölümünden sonra yalnız kalan Ömer bey, çocuk yaşta çalışmaya başlayarak yapı işçiliği yapar. Sonra da yapı ustalığını öğrenir ve iyi bir yapı ustası olur. Bu işi yaparken ileride kendisine güzel bir ev yapma hayalini de kurar. Askerden geldikten sonra çok geçmeden, hep hayalini kurduğu, kendisine ev yapma işine girer.

Yöreden, Beypazarı civarındaki ormanlık alandan edindiği ve bolca bulunan karaçam ile işe başlar. Temelleri yine yöredeki taş atölyelerinden aldığı taş ile yapar. Üst kat duvarlarını ise ahşap çatki arası kerpiç ile doldurarak yapıyı çatmaya başlar. Ahşap, taş ve kerpiç malzemelerle iki katlı cihannümalı bu güzelim evi yapar ve içinde oturmaya başlar.

Okumayı çok seven Ömer bey özellikle Ömer Seyfettin hikayelerini çok okur ve bir Ömer Seyfettin hayranıdır. Bu nedenle de hiç düşünmeden edebiyatımızın ölümsüz ismi Ömer Seyfettin'in ismini evin ismi yapar.

Ömer bey kendi elleriyle ve emeğiyle yaptığı bu konakta yaşamının sonuna kadar oturur. Yapı şimdilerde torunlar tarafından kullanılmaktadır. Bu mücadele dolu yaşam hikayesinden sonra gelelim tescilli yapıya.

Yapı, yukarıda anlattığım gibi ahşap karkas tekniğinde yapılmıştır. 2 katlıdır. En üstte cihannüma vardır. Cihannüma ismini hep sevmişimdir. Bu ismi koyan atalarımız ne güzel demişler: Cihannüma... Söyleyişi bile güzel...

Yapının, zemin kat ve üst duvarları ahşap çatki arası kerpiç dolgu ile doldurulmuştur. Duvarlar kerpiç siva üzeri kireç badanadır. Tavan döşemesi çitalı ahşaptır. Taban döşemeleri yörede çokça yapılan, ahşap kaplamadır.

Odalardaki dolaplar özgündür ve ahşaptır. Geleneksel evlerimizin çoğunda olduğu gibi, dolaplar yüklük, lambalık ve gusülhane olarak kullanılmıştır.

Girişte, bu yöredeki evlerin çoğunda yapılan, ahşap tahıl ambarı bulunur.

O dönemlerde sürekli savaşı yaşayan ev halkı evlerine hep tahıl ambarları yapmışlar.

Zemin katta başlayan ahşap merdiven üst kattaki sofaya ulaşmaktadır. Sofa yöredeki diğer evlerde olduğu gibi iç sofa plan tipindedir. Sofanın yola bakan tarafında güzel bir ahşap sedir tasarlanmıştır.

En üstteki cihannüma manzarası harikadır. Köyün bütün güzellikleri görülmektedir.

Yapının birçok mimari elemanı özgündür. Balkondaki renkli ahşaplar bile özgündür. Bu kadar güzelliklere rağmen yapı oldukça tahrip olmuş durumdadır. Ön cephedeki ahşap çatki ve arasındaki kerpiç dolgular yer yer boşalmış ve yerlere düşmüştür. Pencere kasa ve kanatlarının büyük kısmı kırıktır. Ahşap kat silmeleri oldukça bozulmuştur. Çatı yer yer tahrip olmuştur. Su akıtmaktadır. Çatının su ve ısı yalıtımı yapılarak yenilenmesi gerekmektedir. Dış cephe boyaları deforme olmuştur. Tavandaki ahşap kirişler ve çitalı ahşapların büyük kısmı çürümüş ve nemlenmeler olmuştur.

Umarım bu güzel kırsal mimari mirasımız bir an önce restore edilerek toplum hizmetine ve beğenisine sunulur.

Fotoğraflar: Faruk Soydemir

Black Tooth & Milyonfest Metal Kampı

“Ruhlarımızı besleyemezsek fiziken ayakta olmamızın bir anlamı olmaz...”

Hazırlayan: Alisa Candan Karsu

Alisa Candan Karsu: Senelerdir severek dinliyor ve takip ediyoruz. Tuna Vural kimdir, Ankara'nın en başarılı metal gruplarından bir tanesi olan Black Tooth ne zaman kurulmuştur ve kimlerden oluşur?

Tuna Vural: Bu güzel cümlelerle başlayan söyleşi imkanını bizlere sunduğunuz için sizlere çok teşekkür ederek başlamak isterim.

Tuna Vural kimdir? Tuna Vural sıradan bir vatandaştır 😊. Herkes gibi sabah kalkar işine gücüne gider. Bu memlekette yaşanan sıkıntıları çoğumuz gibi en derinden yaşar ve onlara karşı mücadele vererek hayata tutunmaya çabalar. Müzik, özellikle de metal müzik, en büyük tutkusu ve belki de bu hayat mücadelesinde en büyük desteğidir. İşte bu bağlamda da 2004 yılında sevdiği dostları Utku ve Deniz ile birlikte Black Tooth'u kurmuştur. 2006 yılında ise Orcan'ın gruba dahil oluşu ile Black Tooth gerçek manada yoluna koyulmuş ve sesini yükseltmeye başlamıştır. Aramıza Dağhan'ın eklenmesi ile kadro tamamlanmış; mücadelemiz daha da güçlü bir hal almıştır.

Grubu dinlemeye başladığım dönemler müzikal açıdan özgür dönemlerdi. Günümüz kısıtlamaları Black Tooth'u ve dinleyici kitlesini ne yönde etkiledi?

Evet çok haklısın. Grup olarak müziğe başladığımız yıllara göre gerçekten büyük bir fark var. Aslına bakarsan son yıllarda yaşanan olumsuzlukların hepsi adeta birer ateş topu gibi üstümüze yağıyor. Gün geçmiyor ki yeni bir haber ve açıklama ile sarsılmayalım ve üzülmeylelim. Bazen çember giderek daralıyor gibi hissetsek de umudumuzu kaybetmemeye ve umut olmaya gayret ediyoruz. Özellikle yaşanan ekonomik sıkıntılar insanları fazlasıyla boğmuş durumda. İnsanlar haklı olarak ekonomik önceliğini zorunlu yaşamsal harcamalarına ayırmayı tercih ediyor. Sosyallikten, eğlenmeye ve ruhlarını doyurmaya ayırdıkları aktivitelerden kısarak hayatta kalmaya çalışıyorlar. Bu noktada biz de grup olarak en başından bu yana kendi dinleyicilerimizin müziğimize en ucuz ve en kolay şekilde ulaşabilmesi adına çabalyoruz ki umut devam etsin.

Yaşanan kısıtlamalara gelirsek; sanki adeta ekonomik sıkıntılara inat ayakta kalmaya ve gülümsemeye çalışan insanımızın umut ışığı da söndürülmek isteniyor gibi. Ancak ateş rüzgarla sönmez.

Her türlü zamma ve kısıtlamaya rağmen 1-3 Temmuz tarihleri arasında düzenlemeyi öngördüğünüz bir festival mevcut: Milyonfest Metal Kampı. Festival hakkında kısaca bilgi alabilir miyiz?

Milyonfest Metal Kampı doyasıya rock / metal müziğin yanı sıra 3 günlük harika bir tatil imkanı sunan kampı bir festival. Festival İstanbul Kilyos'ta; harika bir plaja sahip olan Milyon Beach'te yapılacak. Üç gün süresince iki büyük sahnede yerli ve yabancı 33 grup sahne alırken katılımcılar çadırlarını getirip festival süresince bu harika plajda denize girip güneşlenerek tatil yapma imkanı bulacaklar. Yani bir yandan tatil yapıp diğer yandan da festival ortamına dahil olacaklar. Bu noktada en önemli konu ise festivalin üç günlük kamp + kombine fiyatının sadece 150 TL olması. Açıkçası zamlara inat herkes elini taşın altına koydu ve fiyat artışı yapmamak adına direniyoruz. Milyon Yapım özellikle bu konuda çok çaba harcıyor.

“Herkes gelebilsin” konseptli bir festival gerçekleştirmeye çabalyoruz. Üstelik her zaman belirttiğim önemli bir nokta var: Eğer “Maddi durumum şu ara buna imkan tanımıyor.” diyen arkadaşlarımız var ise bana ulaşmaları yeterli. Kendilerine elimden geldiğince yardımcı oluyorum. Eğlenmek herkesin hakkı. Mutlu olmak, müzik dinlemek pahalı olmamalı. İkisine de kolaylıkla ulaşılabilir. Ruhlarımızı besleyemezsek fiziken ayakta olmamızın da bir anlamı olmaz.

33 müzik grubunun sahne alacağı festivalde özellikle bilet ve bira fiyatları dikkat çekiyor. “Müzik susmasını, insanlar zamlardan ötürü konserlere gidemez hale gelmesin” düşüncesiyle yola çıkmış olduğunuz ve bu düşüncüyü hayata geçirebilmek adına her türlü sınırı zorlamış olduğunuz açıkça görülüyor. Bunun yanı sıra durumu olmayan öğrenciler için davetiye basılması söz konusu. Bizlere festivalin ortaya çıkışından ve geçmiş olduğunuz süreçlerden bahsedebilir misiniz?

Çok teşekkür ederim; bu soruyla tam da yukarıda aktardıklarımın üzerinden geçmişsin. Evet; soruda da bahsettiğin ve bir önceki sorunun cevabında

KÜLTÜR SANAT

aktardığım üzere en önemli unsur uygun fiyata bir sunum yapabilmek. Malum her şey o kadar pahalı ki yaşanan bu durum adeta bizleri evlere hapsedti.

Ancak biz bunu kırmak ve uygun fiyatlı bir tatil ve festival sunmak istiyoruz. Keza genel yeme, içme fiyatları da olabildiğince uygun olacak. Günümüzde bir plajda denize girmenin ne kadar lüks hale geldiğini sizler de biliyorsunuz. İşte bizim amacımız da bu kabul edilemez döngüyü, düzeni bir noktada kırmak.

Festivali aslında uzun vadeli düşünerek kapsamını genişletip uluslararası boyutta büyük bir festival haline getirmek amacıyla yola çıktık. Bu yıl ilkini düzenliyoruz ve bu proje 4,5 yıl öncesine dayanıyor. Aslında şahsi olarak deniz kenarında, muhteşem bir plajda metal müzik festivali düzenlemek her zaman hayalimdi. Hatta bu hayalin kapsamını daha da geniş tutuyor; "Neden ülkemizde de uluslararası sanatçı ve seyirci katılımlı geleneksel bir metal festivali olmasın?" diye düşünüyordum. Bu düşüncemi Milyon Yapım ile paylaşmıştım ve onlar da metal müzik için bu şekilde bir şeyler yapmayı uzun zamandır arzu ettiklerini söylediler. Hatta onların kafasındaki proje benim hayalimden de büyük bir şeylerdi ki işte bu noktadan yola çıktık. Kendileri gereken imkanları sunmak adına ellerinden geleni yaptılar ve yapmaya devam ediyorlar. İnanıyorum ki gereken seyirci desteğini bulursak bu hayal istenen noktaya ulaşınca dek devam edecek. Ancak tekrardan altını çizerek belirtmek istiyorum: Lütfen sizler de bu organizasyona destek verin ve orada olun. Metal müzik sevmiyorsanız da gelin, üç gün boyunca kamp kurun, tatil yapın, biranızı yudumlayın. Kim bilir; belki 33 grup arasından seveceğiniz isimlere de denk gelirsiniz.

Son dönemlerde zamlar dışında da müzisyenlere yönelik çok büyük bir baskı söz konusu. 12 sonrası müzik yasağının 1'e esnetilmesiyle (!) birlikte muhalif müzisyenlerin konserlerinin iptali de artışa geçti. Baskıyı, özgürlüklerimizin teker teker elimizden alınıyor olduğunu hayatımızın her alanında daha çok hissederek olduk. Bu konuya dair birkaç cümle de sizden alabilir miyiz?

Maalesef üzülen gözlemliyor ve bu baskıyı derinden hissediyoruz. Daha önce de dediğim gibi ekonomik zorluklar dolayısıyla önce fiziki anlamda beslenmemiz güçleşirken uygulanan kısıtlamalar ve yasaklarla ruhlarımızın müzik ve sanat ile beslenmesinin önüne set çekiliyor. Mutlu bir toplum olmaktan uzaklaşmamalıyız. Mutlu ve özgürce yaşayan bireyler olmak hepimizin hakkı.

Gerek Black Tooth olarak gerekse Tuna Vural olarak başarılı işlerin altına imza atmaya devam ediyorsunuz. Bu zor koşullar altında pes etmiyor olmanız; insanlara, özellikle gençlere, umut aşıyor olmanız, mutluluk verici. Önümüzdeki süreç içerisinde farklı planlarınız, projeleriniz mevcut mudur?

Biz her şekilde yolumuza devam edip bizi ayakta tutan müziğimizi yapmaya gayret ediyoruz ve etmeyi sürdüreceğiz. Yakın zamanda bir Avrupa turnemiz var; 1-2-3 Temmuz'da metal kampı sonrası başlayacak turne kapsamında iki de büyük festival yer alıyor. Bunlardan biri Avrupa'nın en büyük müzik festivallerinden biri olan ve bu noktada ödüllü olan EXIT FESTIVAL; diğeri ise yine Avrupa'da isim yapmış,

geniş katılımlı, 5 günlük bir açık hava festivali olan Rockstadt Extreme Fest.

Son olarak genç müzisyen arkadaşlarımız için sizden birkaç cümle alalım.

Gençlere en büyük tavsiyem sevdiğiniz ve onları mutlu eden şeyleri yapmaya devam etmeleri ve umutlarını kaybetmemeleri. Maalesef son dönemde karşılaştığım gençlerin büyük çoğunluğu umutsuz. Bu beni çok üzüyor. Hayal kurmayı bile bırakmış bir nesilden söz ediyoruz. Hayal kurun, enerjinizi yüksek tutun ve evrene olumlu mesajlar yollayın ki size dönüşü de olumlu olsun. İnsan hayal ettiği sürece yaşar ve yeniden tekrar edeceğim: ATEŞ RÜZGARLA SÖNMEZ. Teşekkür ederiz ☺

Çocuk ve Oyun-2

Bülten Sokak No: 32
06680 Kavaklıdere, Ankara
T: +90 312 426 80 42
www.cinali.com.tr

Kimi araştırmacılar 1980'lerden itibaren çocukluğun tarihin dışına sürgün edildiğinden, çocukluğun yokoluşundan söz eder. Bu konuda uzlaşmış araştırmacılar bu durumu ortaya çıkaran ana motif ya da neden konusundaysa birçok sebep öne sürer. Temelde çocukluğun biyolojik değil yakın zamanda inşa edilmiş kültürel bir kategori olduğu ve bu kategorinin günümüzde aşındığı düşüncesine yaslanırlar. Özellikle televizyon ve sinemadaki çocuk temsillerine dikkat çekip burada yer alan çocukların geleneksel çocuk rollerinden bir yetişkin gibi davranmasına, giyim, yeme-içme, dili kullanma açısından minyatür insan pozlarında yansıtılmasına değinirler. Çocukluk ile yetişkinlik arasındaki bildiğimiz ayrımların gittikçe silikleştigiğine işaret ederler. Eğitimin çocuğu hızla yetişkin sınıfına dahil etmeyle görevli bir araca indirgenmesi, yetişkin yaşamı ve tüketiminin özendirilmesi, ebeveynlerin çocuklarının sorumluluk ve eğitim yaşını daima bedensel yaşından daha yukarda bir yere yerleştirmesi gibi nedenlerin söz konusu yönelimi iyiden iyiye uç noktalara taşıdığını belirtirler. Gidişatin bu yönde devam etmesiyle çocuk kavramının olmadığı, çocuğun minyatür insan kabul edildiği dönemlerin yeniden doğuşu söz konusu araştırmacılar tarafından yakın sayılır.

Araştırmacılar, çocukluk ile yetişkinlik arasındaki bildiğimiz ayrımların gittikçe silikleştigiğine işaret ederler.

Bu yokoluşa dair araştırmacıların birçok neden öne sürdüğüne değinmiştik. Başlık itibarıyla bizi ilgilendirense çocukluğun kaybının bir nedeni olarak sunulan çocuk oyunlarının zemin kaybetmesidir. Aslında burada birbirini besleyen bir ilişki söz konusudur. Çocuğun hayatında oyun, pozisyon kaybettikçe çocukluğun yitimi yaygınlaşır, bu durumsa oyunun iyice göz ardı edilmesi sonucuna yol açar. Sözün özü bir çıkmaz sokağa girilir.

Bugün tabii ki çocuğun hayatında oyun olmadığı söylenemez ama bir düşündüğümüzde bu oyunların hepsinin rekabete dayalı, kuralları yetişkinler tarafından belirlenmiş, standart, ucu asla açık bırakılmayacak derecede iyi yapılandırılmış oyunlar olduğunu görebiliriz. Kalenin taştan kurulması, sahanın çamur, zeminin çakıl kaplı olması, topun yeterince havasının olmaması önemli değil. Önemli olan kimin koyduğu kurallara göre oyunun oynandığıdır. Bu örnekte futboldan söz ediyoruz ama siz isterseniz onun yerine basketbolu, voleybolu, spordan kabul ediyorsanız satrancı koyabilirsiniz. Yetişkin değer, standart ve yaklaşımlarının çocuğun eğlencesini bile belirlediği veya kapladığı sonucu değişmeyecektir. Aslında yetişkinler için olan bu oyunlar birkaç değişiklik yapıldığı ve çocuklar oynadığı için çocuk oyunu olmaz. Yani çocuğun hayatında oyun vardır ama bunlar çocuk oyunları değildir. Ölçüt yetişkinliktir, çocuk bu kıstaslara sadece uyum sağlamaya çalışır.

Çocuğun kendini ölçüt olarak geliştirdiği, kurallarını kendinin belirlediği serbest oyunlar neden önemlidir?

Çünkü çocuk bir oyun kurduğunda bir karar almış olur, kendi kararlarını verebilen bir çocuk özgüven konusunda artık bir ehliyet sahibidir. Birlikte oynayacağı arkadaşları vasıtasıyla toplumsal etkileşimini ve toplum içi ilişkilerini geliştirir, uzlaşmayla, esneklikle tanışır hem kendi sınırını öğrenir hem de arkadaşlarının sınırlarını görür. Çocuk bunları kendisinin karar almasına ihtiyaç duymayan, kuralı kaidesi önceden belli, planlı, kıstas olarak yetişkinlerin alındığı oyunlarda gerçekleştiremez. Bu tarz oyunlar kurulmaz, onlara olsa olsa dahil olunur. Bu durumsa çocuğu minyatür yetişkine dönüştüren sürecin zuhur etmesini, çocukluğun yitimini teyit eder.

Çocukluğun kaybindan söz eden araştırmacılar buna değinmez ama bu esnada sanki bir başka durum daha patlak verir. Buna da belki çocukluğun sonsuzlaşması ya da uzaması denebilir. Çocuğu yaşam biçimi, duygu ve bilişsel süreçler açısından hızla yetişkin değerlerine özendirmek ya da bu değerlerle donatmak, çocuğun kendisinin geliştirmesinin gerektiği tavir repertuarını belirlemek anlamına gelir. En önemsiz problemlerin çözümü için bile bir yetişkinin yönlendirmesine ihtiyaç duyar. Kendi hayatı, kararları, eylemleri, tutumu için ebeveynlerinin onayını talep eder. Kişiliğini geliştiremez, ebeveynlerinin isteğinin dışına çıkmayı aklına bile getirmez, nihayetinde çocuk kendini gerçekleştiremez. Çocuğun kendi hayatında söz sahibi olmadığı her durum, onun sürekli ebeveynlerine ihtiyaç duyan bağımlı bir birey olarak portresini inşa eder ya da açığa çıkarır. Ebeveynler tam tersini amaçlarken çocuğun bedensel yaşından daha aşağıda bir sorumluluk yaşına göre hareket ettiğiyile karşılaşır.

Bugün tabii ki çocuğun hayatında oyun olmadığı söylenemez ama bir düşündüğümüzde bu oyunların hepsinin rekabete dayalı, kuralları yetişkinler tarafından belirlenmiş, standart, ucu asla açık bırakılmayacak derecede iyi yapılandırılmış oyunlar olduğunu görebiliriz.

Oysa çocuğun çocuk olmasına izin vermek, onun içsel olarak gelişmesine müsaade etmek gerekmektedir. Çocuğun yetişkin değerlerini hızla edinmesini talep etmek ya çocukluğun yitimiyile ya da sonsuzlaşmasıyla sonuçlanır. Onun gelişim özelliklerine saygı duymak, kendi oyununu kurmasına imkân tanımaksa iyi bir başlangıç noktası olabilir. Böyle olduğu müddetçe çocukluk ile yetişkinliğin birbirini yozlaştırmadan, doğal seyrinde mübadelesinin mümkün olacağını gönül rahatlığıyla söyleyebiliriz.

İssiz Gözlerden Şilep Sızdıran Şair Kaptan Attilâ İlhan ve Ankara

Sencer Başat

Şair, romancı, deneme yazarı, gazeteci, senarist ve eleştirmen Attilâ İlhan'ın Haziran ayında doğum günü. Paris yıllarında bir dönem sakal bıraktığı için "Kaptan" lakabını alır. Lakabın yayılmasında beş bölümden oluşan Kaptan şiiri etkilidir.

İzmir-Paris-İstanbul Arasında Soruşturmalı Yıllar

İzmir'de doğar. Nâzım Hikmet'in şiirleriyle yakalandığı için 16 yaşındayken tutuklanır, okuldan uzaklaştırılır ve iki ay hapis yatar. İstanbul'da lise son sınıftayken ilk şiir ödülünü alır ve edebiyat dünyasının dikkatini çeker.

1949 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ndeyken ilk kez Paris'e gider. Nâzım Hikmet'i kurtarmak için düzenlenen uluslararası dayanışma hareketine katılır. Dönüşünde başı sürekli polisle derde girer. 1951 yılında bir yazısından dolayı soruşturmaya uğrayınca Paris'e tekrar gider. Türkiye Sosyalist Partisi hakkında açılan davalar, dernek çalışmaları ve Nâzım Hikmet ile Paris'te buluşma arzusu ikinci gidişin nedenleridir. Bu dönemde Fransızca'yı ve Marksizmi öğrenir. Yurda döndükten sonra, Hukuk Fakültesi'ne devam eder ama son sınıfta gazeteciliğe başlar.

Askerliğini yaptıktan sonra İstanbul'da sinema çalışmalarına ağırlık verir. On beşe yakın senaryoya *Ali Kaptanoğlu* adıyla imza atar. 1960'ta Paris'e geri döner ama babasının ölümüyle İzmir'e taşınır. İzmir'de kaldığı dönemde, *Demokrat İzmir* gazetesinin başyazarlığını ve genel yayın yönetmenliğini yürütür.

Hayal kırıklıkları ve askeri darbeler sonrası yer değiştirmeleri ünlüdür. Bir dönem meyhaneden çıkmazken bir dönem de hiç içki içmemesiyle 'kuru' olarak övünür. Bir dönem bazı yazarlar ve şairler tarafından ajanlık yaptığı ve MİT için çalıştığı söylenir.

1968'te evlenir ve 15 yıl evli kalır. Aşkları şiirlerine yansır. *Üçüncü Şahsın Şiiri*'nin kahramanı Maria Misakian mektuplara girer. *Pia* şiirini yazdıran, kendisinden on yaş genç olan ve adını vermediği G'dir. Paris'te uzun süre birlikte yaşadığı Claude da onu derinden etkiler.

Yazarlığın Her Boyutunda Yer Almak

İlk şiirini *Yeni Edebiyat* dergisinde 1941'de yayımlar. Üniversite yıllarında *Yığın* ve *Gün* gibi dergilerde şiirleri yer alır. 1953'te *Vatan* gazetesinde sinema eleştirileri yazmaya başlar. Kurduğu *Mavi* grubu dışında, şiir akımlarında veya gruplarında yer almaz. 1980 ortalarından 1990 başlarına kadar yayın ömürleri fazla olmayan *Sanat Olayı*, *Cönk* ve *Bakış* dergilerinin genel yayın yönetmenliğini yapar.

İlk şiir kitabı *Duvar*'ı 1948 yılında kendi imkânlarıyla basar ve Beyoğlu'ndaki kitapçılara kendisi dağıtır. Birçok yazar ve şairin aksine günlük tutmaz. Mektuplarını süzgeçten geçirmeden yayımlaması, edebiyat çevresinde bazı tartışmalara yol açar.

80 yıllık yaşamında 70'e yakın kitapla verimli ve üretkendir. 13 film ve dizi senaryosu, 12 şiir kitabı, 3 şiir albümü, 13 romanı, 1 öykü kitabı, 1 gezi kitabı, 18 anı, araştırma ve deneme kitabı, 5 söyleşi kitabı ve 3 çeviri kitabı vardır. Ödülleri; 1946 CHP Şiir Yarışması İkinciliği, 1974 Türk Dil Kurumu Şiir Ödülü (*Tutuklunun Günlüğü*), 1974 Yunus Nadi Roman Armağanı (*Sırtlan Payı*) ve 2003 Sertel Demokrasi Ödülü olarak sıralanabilir.

1977-1978 döneminde *Çalar Saat*, 2003 yılına kadar TRT 2'de ve 2003-2005 yılları arasında da Kanaltürk'te *Attilâ İlhan'la Zamanın İçinde Yolculuk* adlı sohbet programlarını hazırlar.

2007 yılında kurulan Attilâ İlhan Bilim Sanat Kültür Vakfı halen aktif olarak çalışır. Hakkında 20'den fazla kitap çıkar. Şiirleri; Kazım Koyuncu, Edip Akbayram, Vedat Sakman, Yaşar, Selda Bağcan, Ahmet Kaya ve Nur Yoldaş gibi sanatçılar tarafından bestelenir.

'*Aynanın İçindekiler*' dizisiyle, tarihsel nehir romanı formunu kullanan ilk yazarlardan biridir. Divan edebiyatı formatına benzeyen; kasideler, gazeller, rubailer ve şarkılar yazar. Bazı gazelleri toplumcu gerçekçi anlayıştadır.

Kitaplarında; şehir yaşamının her yönü, Batı kültürünün Türkiye'deki olumsuz etkileri, Türk aydınlarının sorgulanması, doğanın yorumlanması, tarihin ve destanların gözden geçirilmesi, cinselliğin bireysel diyalektiği ağırlıklı işlenen konulardır. Halk şiirinin ve Divan şiirinin bütün kaynaklarından faydalanır. İmge kullanımı yoğundur ve eserlerinde sinemanın etkileri görünür. Garip hareketine ve İkinci Yenici şiire karşıdır. 1940 toplumcu gerçekçi kuşağın edebiyatçıları ön planda tutar. Köy romanına eleştirel yaklaşır ve Nurullah Ataç'ın uygulamalarını benimsemez.

Ankara Yılları ve Eserlerinde Ankara'nın Soğuğu

Ekonomik koşullar nedeniyle 1973'te İzmir'den Ankara'ya taşınmak zorunda kalır. Bilgi Yayınevi'nde danışman ve editör olarak yaşamını sürdürür. Tunalı Hilmi Caddesi'nde, zeminin altındaki karanlık bir dairede çalışır. Bu yıllarda *Yeni Ortam* gazetesinde köşe yazıları kaleme alır. *Sırtlan Payı* ve *Yaraya Tuz Basmak*'ı Ankara'da yazar. 1981'e kadar Ankara'da kalan yazar *Fena Halde Leman* adlı romanını tamamladıktan sonra İstanbul'a yerleşir.

Ankara'da *Bilgi Yayınevi*'nde çalışırken edebiyata birçok yeni isim kazandırır. Ayrıca mektuplarıyla yeni/genç yazarları ve şairleri nitelikli ürünler vermeye zorlar ve yönlendirir. Hasan Bülent Kahraman bir mektubunda şöyle yazar:

“Sizin Ankara'da bulunduğunuz süre içinde, Bilgi yayınevinin o dar ve karanlık odasına gelip giden aydınlarımız, öğrencilerimiz, gençlerimiz bir araya geldiler ve Türkiye'nin elli yılda tartışılmamış konularını tartışır oldular; dahası bunları yazdılar, çizdiler.”

Şiirlerinde Ankara bolca yer alır. “*İlk kelepçe*” şiirinde ilk defa tutuklanan ve hor görülen bir emekçinin gözünden Ankara'ya bakar ve “*ulan ankara ben senin oğlun değil miyim*” der. Çocuk yaşındaki tutukluluğunu hatırlayarak, insanların bakışlarındaki küçümseme, alay ve korkuyu dile getirir.

KÜLTÜR SANAT

80 yıllık yaşamında 70'e yakın kitapla verimli ve üretkendir. 13 film ve dizi senaryosu, 12 şiir kitabı, 3 şiir albümü, 13 romanı, 1 öykü kitabı, 1 gezi kitabı, 18 anı, araştırma ve deneme kitabı, 5 söyleşi kitabı ve 3 çeviri kitabı vardır.

1977-1978 döneminde *Çalar Saat*, 2003 yılına kadar TRT 2'de ve 2003-2005 yılları arasında da Kanaltürk'te *Attilâ İlhan'la Zamanın İçinde Yolculuk* adlı sohbet programlarını hazırlar.

"*mustafa kemal*" şiirinde Ankara ve Atatürk'ü aynı şiir içinde pekiştirir.

"ankara'dan uçan kuşlar kemal'im der günler günü çağrışır kahrolur bulutlara karışır"

yazdıktan sonra şiirini şöyle bitirir:

"...ankara'nın taşına bak tut ki baktım uzar gider efkârım çayır ağlar çimen ağlar ben ağlarım gözlerimin yaşına bak ankara kalesi'nde rasattepe'de..."

Eserlerinde Ankara, genelde soğuğu ve ayazı ile yer alır. "*çalar saat*" şiirinde de Ankara soğuşundan bahsederken şiire "*aynalı bir çalar saat eski ankara'dan*" diyerek başlar ve şöyle devam eder:

"...ankara'nın camları kıran soğuğu sırça tozundan bir mavi buğu saçaklarda enli buz bıçakları donmuş kuş ölüleri sokaklarda en çok da serçeler"

"*genel grev*" şiirini Ankara'da yazar ama İstanbul manzaralarını kullanır.

Füruzan'ın bir Ankara'ya gelişinde, şairle aralarında geçen bir oyunun anlatımı "*kar kasidesi*" şiirini oluşturur. *böyle bir sevmek* kitabındaki şiirlerini de, Ankara'da yazdığı için Ankara şiirleri olarak dile getirir.

Romanlarında da Ankara yer alır. *Fena Halde Leman* romanında Üç Fidan'ın idamına değinir:

"... on yedi Kasım'a, diyor. Ankara'dan bir ses çıktı mı?"

- Evet, dedi. Onsekiz kişinin idamına hükmedilmiş. Deniz Gezmiş dahil. Teessüre kapılma, siyasi davadır. Temyiz'de kurtulur."

O Karanlıkta Biz romanında Ankara'nın soğuşunu anlatır:

"Ankara'da Teşrin soğuğu! Çıplak tenine, sanki buz değdirdiler.

.....

"Gar'ın cümle kapısına çıktı: karanlık sanki daha katı, soğuk daha ısırcı! Pusun yaldızlı cibinliği altında, Ankara'nın seyrek fakat muntazam ışıkları, gözle görünür şekilde eriyorlar. Vakti bol, yoksa şehre dönse mi? Karpiç'te mükellef yemek yer, Süreyya'ya uğrayıp, iki duble konyak bile atabilir; Bakanlık'ta pek övdüler, müzik hârikulâde imiş! Gözüne Gar Gazinosu'nun ışıklı yazısı ilişince, vazgeçti; o kadar yolu niye tepsinmiş, şuraya dalıverecek işte; içkinin de, yemeğin de âlâsı; ayrıca müzik, varyete!"

.....

"Ankara dona yatmıştı, her taraf kar, şehrin asfaltları tenha: gümüş siyahı akşam oluyor; bilinmez hangi hüznüleri aydınlatmak için, sokak lâmbaları ansızın yandı, çevrelerinde, cam tozu pırlıtlı, sis perdeleri."

Hangi Edebiyat kitabında da Ankara'ya alışma aşamasında yine soğuk ön plandadır:

"Soğuğu unutmuşum!

Yalnız soğuğu mu? Duman grisi bir gökyüzünün, pencere diplerinde,

ince ve kirli bir kar tozu halinde birikişini de! Herhangi bir kapıdan çıkar çıkmaz, buzlu ve kalın cam tabakalarına bindirir gibi, yalçın ve acımasız bir soğuğa bindiriyorsunuz. Öyle bir soğuk ki, batı ve güney şehirlerinin en güzel yanını oluşturan o insanların birbirini süzmesini, birbiri için giyinip kuşanmasını, süslenip püslenmesini bıçak gibi kesip atıyor: Soğuğun basıncından herkes kendi içine çekilmiş, kimsenin kimseye aldıracağı yok!

Kuğulu Park'ın hüzünlü ve çıplak yalnızlığında, harıltılı ateşler yakıp ısınmaya çalışan işçi elleri.

Ankara.

1965'te Paris'te bıraktığım soğuğu, 1974'te Ankara'da buluyorum. Oysa, okumuş olanlar elbette hatırlayacaklardır. İzmir'deki hayatımın yedinci yılında, yine bu defterde kendime o müthiş soruyu yöneltmişim: "Yoksa yerleştim mi?"

Demek yerleşmemişim, yoksa hayli savaş görmüş eski bir kalyon gibi, ağır ağır elli yaşına doğru ilerlerken, bana çocukluk yıllarımdan (İlgin) soyunup dökünmüş kavak ağaçları, patırtıcı kargalar getiren yeni ve üşütücü bir Ankara serüvenine başlamak neden? Soğuğu ve Ankara'yı öğreneceğim."

Hangi Laiklik kitabında ise Ankara'nın ayazı, gazeteciliği ve yazarlığıyla birleşir:

"70'li yıllar, fena halde Ankara!

Garip bir saat rakkası gibi, Buğday Sokağı'ndan Tunalıhilmi Caddesi'ne gidip geliyor;

Demokrat İzmir'de başladığım söyleşileri, önce Yeni Ortam'da, sonra Dünya'da sürdürüyorum. Kış kıyamet! Kepek incesi pis bir kar, dumanlı bir gökten, kulak içlerime ufalanıyor; kükürt dioksit ve buz tozuyla yüklü, karanlık bulutlar; haldır haldır, sokak aralarına inmiş; gecenin varoşlarından, sabahlara kadar, uzak silah sesleri!"

Ankara'da, coşku ve tutkunun şairi adına hazırlanan Attilâ İlhan parkı; İlkbahar mahallesi, Çankaya Galip Erdem Caddesi ile 618 sokak birleşiminde Çankaya'dadır.

Kaptan'ı saygıyla anıyorum.

KAYNAKÇA

Doğan Hızlan, "Attilâ İlhan "Hangi Edebiyat"ı savunur...", Dil Dergisi, Sayı:84, Ekim 1999

Öner Ciravoğlu, Fotoğraflarla Attilâ İlhan'ın Yaşam Öyküsü-Büyük Yolların Haydudu, İstanbul, 1997, Sel Yayıncılık.

<https://tilahan.org/>

<https://t24.com.tr/k24/yazi/yetmis-yil-once-attila-ilhan,3579>

<http://huoltasdelen.com/index.php/siir/yazin-ve-siir-yazilari/63-attila-ilhan-in-ankara-da-gencleri>

<http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/attila-ilhan>

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/erdem/issue/43769/537399>

SÖYLEŞİ

Koray Tuğberk Gübür

Hazırlayan: Sinem K. Baş

"Ne iş yapıyorsun?"

"İçerik yazarıyım."

"O neymiş?"

"Hani Google'da bir şey aradığında yanıtı karşına çıkıyor ve sen okuyup oradan bilgileniyorsun ya. İşte o bilgileri ben yazıyorum."

Derin bir sessizlik, boş bakışlar ve ardından beklenen soru:

"Hangi bilgiler? Ne bilgisi?"

"..."

Biz 1960 - 70 ve sonrası kuşak, garip bir jenerasyonuz. Bunu her zaman söylüyorum.

Evrin teorisini anlamak için biz ve bir önceki jenerasyona göz atmak yeterli. Biz, yaşamsal normların şekil değiştirdiği tüm dönemlere sessizce uyum sağlamış bir nesiliz. Bu süreçte neler neler oldu... Geçmişle gelenekselci güçlü bağlarımız zamanla koptu. Şekil değiştiren inanç sistemleriyle bile uyum sağladık. İnternette gezinmeyi öğrendik. Akıllı telefon uygulamalarını saymıyorum bile. Teknolojinin hayatımızı ne kadar kolaylaştırdığını hayret ede ede öğrendik. Zamanla, hızla gelişen dünyada varlığımızı, kişisel üretimlerimizle defalarca ispat ettik. Bir şeyleri öğrendiğimizde hep yeni bilgilerle donatıldık. Sosyal medyayla önce küsüp sonra barıştık. Bildiğimiz üç tane uygulama vardı, yenileriyle de tanıştık. Şimdi havada uçuşan NFT, Metaverse kavramlarını kendi bilgi kaplarımızda sığdıracak yer arıyoruz.

Bizi yeni olan her şeyle tanıştıran da yeni nesiller oldu. Çocuklar doğdukları anda sanki birçok şeyi biliyorlardı. Hayret verici bir şey değil mi? Ben şahsen, Gezi zamanında bıraktım "Yeni nesiller hiçbir şey yapmıyor" diyenleri ciddiye almayı. Yeni nesiller öyle şeyler yapıyor ki aklınız şaşar. Üstelik eskisi gibi değil, önceden ufacık bir konuda küçücük bir başarı gösteren insanları yere göğe sığdıramazdık. Şimdi yapılan her şey hayatın bir parçası ve daha da iyiyi başarmalarını sağlayan bir sıçrama tahtası sadece.

Bu ay, aramızda sessiz sedasız dolaşan dünyaca ünlü, başarılı gençlerden biriyle ufak bir söyleşi yaptım. Sizinle onu tanıştırmak niyetindeyim. Ancak bu yazı sadece bir başarı hikâyesi değil. İçinde hazine gibi bilgiler de taşıyan bir söyleşi.

En baştaki konuşmayı yaptığınız bir genç arkadaş varsa, bu yazıyı ona da okutmanızı öneririm. Özellikle yazılım ve içerik yazarlığı konusunda çalışan kişilerin okuması gerekiyor bu söyleşiyi. Bu arada sizin de içten içe merak ettiğiniz konular hakkında da sohbet ettik, hani şu "Google bizi takip ediyor mu?" konusu mesela...

Kendinizden kısaca söz eder misiniz?

Adım, Koray Tuğberk GÜBÜR. 2015 yılında, Search Engine Optimization (Arama Motoru Optimizasyonu - SEO) endüstrisinde çalışmaya başladım. Sektöre başlangıcım black hat casino ve adult (yetişkin) endüstrilerinde başladı, bu sayede white hat endüstrilerde çalışan ajansların göremediklerini görme şansını elde ettim ve hâlâ bunun avantajını kullanıyorum. Son 7 yılda, 300'den fazla şirket ile çalıştım. SEO alanında inovasyon gerçekleştirmek için 7 ayrı SEO Case Study (vaka çalışması) yayınladım. Bu SEO Case Study'lerin tamamı, Bill Slawski ve Hamlet Batista gibi isimlerin öğretileri ile SEO'da daha önce yapılmamışları yaparak ve kanıtlanmamışları kanıtlayarak 15'ten fazla başarılı web sitesi ile gerçekleştirildi.

Türkiye'de bilinmiyor olmanızın nedeni nedir?

Türkiye'de, çoğunlukla Türkçe paylaşım yapmamam nedeni ile çok bilinmiyorum ve Türkiye'deki SEO sektöründen bilerek uzak durmaya gayret ediyorum. SEO Endüstrisinde her zaman için "bir işi göstermekten" çok "bir işi yapmak" ekolünü temsil ettim, Türkiye'de ise bu durum böyle değil. Sektör yazmadıkları makalelere, çalıntı kavramlara, görsellere ve görüşlere; stajyerlere yazdırdığı ve toplattığı paragraflara kendi adını bastırıp pazarlama yapmaya çalışan kişilerle dolu.

AGORA

Türkiye'de müşteri profili de SEO'yu anlamaktan ve anlayabilmekten çok uzakta. Bu nedenle de son 3 yıldır SEO adına çalışmalarımın çoğunu yurt dışında gerçekleştirdim.

Yurt dışında benzer durumlar olmuyor mu?

Ne yazık ki var, ancak her halükârda iş etiği çok daha yüksek. Bu bağlamda 2015'te başladığım yolculuğa, 2022 yılı itibari ile yurt dışında devam ediyorum. Çok sevdiğim birisinin, bir spor salonunda "SEO diye bir şey var" demesiyle başlayan yolculuğum Bill Slawski, Hamlet Batista, Marie Haynes, Shaun Anderson gibi isimlerin öğretmenliği ve yol göstericiliği ile dünyaca kabul edilen bir başarıya ve etkiye kavuştum, bundan dolayı çok mutluyum.

Eğitiminiz şu anda çalıştığınız alana yönlendirken sizi tetikleyen şeyler neler oldu?

Soru gramer olarak bozuk, ancak anladığım kadarıyla, eğitimimin ne kattığını soruyorsunuz. Hiçbir şey. Yeditepe Üniversitesi, Reklam Tasarımı ve İletişimi bölümü mezunuyum. Okul hiçbir şey öğretmedi. Türkiye'deki gençlere de tavsiyem üniversiteye gitmemeleri veya giderlerse de asla üniversite ile yetinmemeleri. Sizi geliştiren değil, körelten bir yer. Ben öğrendiğim her şeyi okul dışında, yaparak öğrendim. SEO'yu sevme nedenim ise fazlasıyla karmaşık, planlamaya dayalı ve derin bir düşünme gücü gerektirmesi. Herkesin yapabileceği bir iş değil, ancak herkesin yapar gibi görünebileceği bir iş.

İçerik ve yazılım sektöründe uluslararası çapta ismi duyulmuş otoritelerden birisiniz. Sektördeki kişisel başarılarınızdan söz eder misiniz?

2019 yılında, Broad Core Algorithm Update (BCAU)'lerin aslında, Phantom Update'ler olduğunu duyuran ve BCAU'ların bir SEO Stratejisi olarak kullanılabileceğini söyleyen ilk kişiyim.

Bir SEO Case Study'de ufaklık bir noktayı kanıtlamak için 25 yıl önceki araştırmalara giderek, pratiğe dökerek, 4 ayrı web sitesi ile çalışarak, "Topical Authority" ve "Semantic SEO" kavramlarını ana akım SEO etkinliği haline getirdim.

"Contextual Search" ve "Semantic Search Engine Query Processing" kavramlarında, Google'ın Brain Team (beyin takımı)'ine kadar en geniş araştırmayı yapan 2. kişiyim, birincisi Bill Slawski'dir. Ancak, bu metodları kullanarak 5 ay gibi kısa bir sürede, hiçbir link çalışması olmadan 300,000 aylık organik trafik üreten veya 16 ayda hiçbir link kullanmadan 5,500,000 organik tıklama üreten web sitelerini oluşturdum.

SEO Endüstrisinin ilk 30,000 kelime üstünde, 1500 kod satırı üstünde, 300'den fazla veri görselleştirmesi ile SEO ve Veri Bilimi kitabı ve yönergelerini yayınladım, ücretsiz bir şekilde verdim.

RankSense ile birlikte, Google SERP'ü anlık kaydederek video animasyonuna dökerek belirli sitelerin belirli diğerleriyle yer değiştirdiğini kanıtladım.

Bunların dışında açıkçası çok şey var. Sitemap'leri content audit için kullanmak veya crawl-delay kontrollerini yapmak, search engine'in "fact repository'sini" güncelleme yöntemlerini incelemek, Encazip.com, BKMKıtap.com, Ok.com.tr, Unibaby.com.tr, Vizem.net, Istanbulbogazicienstitu.com ve dahası ile pek çok şey gerçekleştirdim, yayınladım ve yazdım.

Toplamda, SEO için 300,000'den fazla sözcük yazdım, sadece 200,000'ü bilimsel case study'lerde yer aldı.

Sektörden gelen talep sonrası bir kurs oluşturmaya başladım ve en az 8 SEO vaka çalışmasını da oraya yerleştirdim, ancak sadece kursu alanlara açık olacak.

Türkiye'den, Traffic Think Tank'e Python SEO ile kurs koyabilen, Search Engine Journal'da yazar olabilen ise ilk ismim.

"Topical Map" ve "Semantic Content Network" kavramlarının ise mucidiyim ve tanımlayıcısıyım. Bu metotlar zaman içinde SEO stratejilerinde daha fazla kullanılmaya başlandılar ve gördükçe mutlu oluyorum.

Türkiye'de "İçerik" kavramı birçok insana yabancı ve bazıları için de vazgeçilmez. Bu iki uç arasında gidip gelenler de var. Sizin için çok genel bir tanım olacak ama "İçerik" tam olarak nedir?

Ses, yazı, görsel, izleti (video) alanlarında, herhangi bir anlamı karşıdaki alıcıya ileten her bütün içeriktir. Bu bir Instagram platform hesabı veya web sitesi olabilir. Bu çağda, içerik kime neden yabancı geliyor anlamadım. İnternetteki içeriğin %80'i son 2 yılda üretildi. Bu nedenle de içerik üretmek istemeyenler, üretenlerin kesinlikle altında kalır.

SEO konusunu biraz açabilir misiniz? İçeriklerde SEO neden önemli?

Dünyada öyle ya da böyle SEO için harcanan para yıllık 116 milyar doları geçiyor. SEO odaklı üretilmeyen bir içerik pazarlaması ve stratejisi belirli alanlarda fayda sağlasa dahi öyle ya da böyle ROI'yi olumsuz etkiler. Sosyal medya hesaplarından, haberlerdeki duygu analizlerine, içeriklerdeki önermelerin tutarlılığına kadar algılayabilen arama motorları ile karşı karşıyayız.

Doğal olarak, yurt dışında SEO Vice President'lar, Organic Growth Manager'lar, SEO Product Manager'lar görmekteyiz. Çünkü, tasarımdaki veya markadaki bir eksiklik, tüm sıralamaları ve insanların işlerini etkiliyor.

Günümüzde, özellikle pandemiyle birlikte çok hızlı şekilde artan online ticarete içeriğin katkısı nedir?

E-ticaret için içeriğin önemini, Google kendi gerçekleştirdiği SERP düzenlemeleri ile de göstermektedir. Giderek Amazonlaştığı, ve Amazonlaştıkça da websitelerinden aldığı içeriği kendisinin sunduğu bir noktaya gelmektedir. E-ticaret için içerik üretimi, enformasyon içeriğinin, ticari içerik ile birleştirildiği bir şekilde üretilmeli. Ancak, günümüzde henüz 3D teknolojiler, artırılmış gerçeklik yöntemleri yaygın biçimde kullanılmıyor. Halbuki, karşılıklı etkileşime dayalı içerikler her zaman için dönüşüm oranını ve marka değerini çok daha iyi artırır. Türkiye'de de dünyada da hâlâ geç kalınmış bir noktada. E-ticaret içinde ise içerik üretimi mümkün olduğunca tarafsız, gerçeğe odaklanan ve bilgiyi olduğu gibi veren, pazarlama dilinden uzak, yardımcı olmayı odaklanan bir tonda verilmelidir. Google, PageRank'e dayalı algoritmalarını emekli etmese dahi, büyük ölçüde, fact-extraction algoritmalarının kontrolünde yürütüyor. Bu nedenle, çevrimiçi ticarete, küçük firmalar ve web siteleri, büyük firmaları belirli konularda her zaman için yenebilir ve öne geçebilir.

Online ticaret yapmayan kişilerin de arama motorlarında çıkması, ismini duyurması için neler yapması gerekiyor?

Her şeyden önce bu işe 3 yılını adayacağını kabul etmesi gerekli. Arama motoru optimizasyonu, bir süreliğine yapıp sonra durdurulabilen bir süreç değil. Google gibi arama motorlarına bir noktanın çalıştığını, diğer bir noktanın ise çalışmadığını göstermek, belirli sinyalleri tutarlılık halinde vermek gerekiyor. Bu süreç ise yıllar alıyor. Eğer büyük bir ekip, yüksek bir disiplin ile çalışırsa 3 ay da yeterli olabilir. Programmatic SEO ve AI ile daha kısa sürelerde riskli dahi olsa öne çıkmak mümkün, ancak tek başına bir şeyleri başarmak için en azından 3 yılınızı adayabileceğiniz bir proje seçmeli, gerçekçi olmalısınız. Pek çok kişi bir websitesi alıp, sonra vazgeçiyor veya ilk olumsuz algoritma sonuçlarında, tüm sürece ara veriyor. Bunlar gerekli değil, Google artık fiziksel dünyayı indeksliyor. Gerçek hayatta otorite olmak ile online'da otorite olmak arasında neredeyse fark yok.

İçeriği SEO uyumlu ve kuralına göre yazdığımızda bunun işe yarayıp yaramadığını nasıl anlayacağız? Sürekli kendimizi aramız mı gerekiyor?

AGORA

Hayır, algoritma türlerini ve Google güncelleme türlerini anlamalısınız. Bazı güncellemeler sizi test etmek için sıralama düşürür, bunları anlamalı ve bir değişiklik yapmamalısınız. Bazı güncellemeler ise kullanıcıların sizi arayıp aramadığını görerek, marka değerini görmeye çalışır. Bunun için hangi "faviconların" daha iyi CTR ürettiğini anlamak gibi yapılan araştırmalar dahi var. İşe yarayıp yaramadığını anlamak için öncelikle, Semantic SEO anlaşılmalı. Bir içeriğe değil, bir içerik network'üne odaklanmalı, canonical query, central entity, macro context gibi kavramlar anlaşılmalı. Ancak, doğru yönde ilerlediğinizi, websitesi toplu bir biçimde over-rank edilirse anlayabilirsiniz, tekil sayfalar ve query'ler ile sadece bir "range" görebilirsiniz ve kendisini tekrarlar. Bir sonuç çıkarmanız daha zor olacaktır.

İçerik mi önemli sosyal medya mı?

Sosyal medya da bir içerik platformudur. Akaryakıt mı önemli, araba mı diye sorulduğunda verilen yanıt, burada da verilebilir. Eğer websitesi içeriği mi yoksa sosyal medya içeriği mi daha önemli diye soruyorsanız ikisi de önemlidir. Birisi diğeri ile rekabet etmez, besler. Content reformatting ve repurposing metodları kullanılarak bir içerik Instagram postuna, veya TikTok videosuna rahatlıkla dönüştürülebilir. Buna benzer şeyler özellikle YouTube Automation ile yapılarak ciddi gelirler elde ediliyor. Bir blog tamamen görselleri alınarak, web stories'lere dönüştürülebilir, web storiesler ise Instagram postlarına tekrar dönüşebilir. Buradaki içerik yeniden şekillendirme ve amaçlandırma çalışmaları birbirini besleyen içerik döngüleri oluşturur. Twitter için ise key-pointler alınarak bir "twitter thread" oluşturulabilir. Çalışmalar, omnichannel (çok kanallı) bağlantıların dönüşüm oranını 100% üstünde arttırdığını gösteriyor. Yani birisi sizi hem sosyal medya üstünden hem de websiteniz üstünden takip ediyor ise muhtemelen sizin için bir dönüşüm noktasıdır ve bu kişiler çok kolaylıkla sizin "brand ambassador"unuz olabilir.

Arama motorları arasında bir rekabet var mı?

Evet, var. Arama motorları, ticari reklam şirketleridir. Google her yıl kârını arttırmakta. Örneğin 2021 yılında toplam kârlarını %40 üstünde arttırdılar. 104 milyar dolar kazanç elde ettiler, 20 milyar dolar'a yakını ise doğrudan kâr düzeyindeydi. İlginç bir şekilde Google hâlâ arama motorları pazarının %80'inini elinde tutmaktadır: Microsoft Bing her noktada Google'ın yerini almaya çalışsa bile. Microsoft borsa değeri olarak Google'ın üstünde bir şirket, çünkü tek yaptıkları şey Windows değil. LinkedIn, Slack ve buna benzer bazı platformlara sahip olmak ile birlikte, donanım üretim

şirketlerinde de pay sahibi. Microsoft Bing, Ecosia, DuckDuckGo, Brave ve diğer arama motorları, Doğal Dil İşleme yeteneklerinin artmasıyla, daha az veri ile Google kadar kaliteli sonuçlar ortaya koyabilmeye başladılar. Bu nedenle de Google Chrome, Android telefonlar gibi ürünler, Google için asıl kullanıcı sadakati sağlayan noktaya gelmiş durumda. Her arama motoru kullanıcıyı bir diğerinin ekosisteminden alarak kendi kompakt ürün dizisine katmak istiyor. Google Chrome, Android, Play Store veya Microsoft Edge, Microsoft Store, Microsoft Launcher ve dahası...

Normal bir konuşmada sözünü ettiğimiz herhangi bir kelimeyle ilgili reklamlar aniden önümüze düşmeye başlıyor. Gerçekten "Google bizi dinliyor"mu?

Evet, aslında bunu "hot words" duyurusu ile de paylaştılar. 180 saniyelik aralıklar ile eğer Google Nest veya Android telefonunuz, şüphelenir ise sizi dinleyebilir. Buradaki amaç ise kendilerine bir emir verip vermediğinizi görebilmek, duyabilmek. Google bu tür durumlardan yasal olarak, Voice Search için gerçekleştirdiği ve çoğu kişinin umursamadan onayladığı kullanıcı sözleşmelerine dayanıyor. Aslında, hesabınız üstünden veri tutumunu bugün de engelleyebilirsiniz, sesli aramalarda ise Android telefonlar, sesinizi tanımak için sizden zaten dinleme izni istemektedir. Arka planda çalan müzikleri, podcastleri tanımak; sizin ilgi alanlarınızı çıkarmak gibi pek çok özelliğe sahipler. Hatta akıllı ev sistemleri, evinize gelen kişiyi telefonunuzdaki fotoğraflardan tanıyarak size ismi ile haber vermektedir. Bu nedenle, bilgileriniz Google veri merkezlerinde "K-anonymization" ile anonimleştirilerek sadece veri bilimi için kullanılır. Bunu Google söylüyor. Bu da kullanıcının içine ince bir su serpiyor. Ancak algoritmalarını mahkemelere dahi asla vermeyen bir kuruluşun, tamamen dürüst olacağını düşünmek mantıksızdır. Bu nedenle, dinleniyorsunuz.

Akademik olarak "içerik yazarlığı" eğitimi veren okullar var mı? Türkiye'de ne gibi çalışmalar yürütülüyor? Siz bu çalışmaların neresinde duruyorsunuz?

Türkiye'de bir çalışma yok. Üniversitelerde, "metin yazarlığı" dersleri var, ancak kimsenin bir şey yazdığı da yok, saçma politik sohbetlerin ötesine geçmeyen ve reklamcılığı öğretmeyen noktadalar. Dramatik yazarlık dersleri de var, tiyatro bölümlerinde verilir. Onlara da gittim, bir şey elde etmeniz mümkün değil çünkü amacının dışındaki alanlar. Çoğu insan yazarlıktan Türkiye'de kısa sürede vazgeçiyor. Dünyada ise search engine'lerin anlayabileceği şekilde içerik yazımı eğitimi veren bir kurum yok, çoğunlukla popüler efsaneler üstünden pazarlama gerçekleştiriyorlar.

Siz kendi eğitimlerinizde ne yapıyorsunuz?

Kendi kursuma bazı noktalar ve kısımlar koydum, ancak herkesin anlayabileceği düzeyde değil. Bu nedenle, kendi başarı hikâyelerimde de yazarlara hangi cümlelerin kullanılabileceğini çoğu zaman ben verdim. Bunu her projede yapmam, ancak Case Study projesi ise, her cümleyi önceden belirlerim, yazarlar sadece bilgileri araştırma yaparak doldurur. Bu tip sıkı yöntemler, search engine'leri kolektif bir sinyal ile ikna etmek için gerekli. Dünyada da Türkiye'de de bu alanda geri kalınmasının nedeni, SEO'ların akademik insanlar olmaması. Bu nedenle, çoğu zaman arama motorlarının ardında kalıyorlar. Çoğu websitesi rakipleri yüzünden değil, kendileri yüzünden sıralama alamamakta.

Çok teşekkür ederiz, başarılar diliyoruz.

Beni davet ettiğiniz ve Türkiye'de bir ses verdiğiniz için teşekkür ederim, görüşmek üzere.

GAZETE SOLFASOL'E KATILIN!

Gazete Solfasol'de içeriği, iş bölümünü ve yeni fikirleri **her çarşamba akşamı** yaptığımız toplantılarda ve ana haberleşme kanalımız olan e-posta grubumuzda ele alıyoruz.

Aramıza katılmak isterseniz **bilgi@gazetesolfasol.com** adresine bir e-posta göndermeniz yeterli.

SOLFASOL'DE YER ALIN!

Gazete Solfasol ayrımcılık, nefret ve şiddet içermediği sürece her türlü katkıya açık.

Yayımlanmasını istediğiniz yazılı ve görsel katkılarınızı her ayın 25'ine kadar **icerik@gazetesolfasol.com** adresine gönderebilirsiniz.

SOLFASOL

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi

Haziran 2022

113. Sayı

Ayda bir yayımlanır

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mehmet Onur Yılmaz

Editorler Alanur Çavlin, Zişan Kürüm

Keçi Solfasol Çizimi Aydan Çelik

Grafik Tasarım Evren Erlevent Kence

Gazete Sekreteri Nihan Çolak

nihan.colak@gazetesolfasol.com

Bu Sayıyı Yayına Hazırlayanlar

Akın Atauz, Alanur Çavlin,
Alisa Candan Karsu, Alper Fidaner,
Aslı Baysuğ, Aydan Çelik, Ayhan Çelik,
Ayşegül Çelik, Ceren İskit, Duygu Toprak,
Elif Koca, Enver Arcaç, Faruk Soydemir,
Funda Mengilli, Hadi Sinan İskit,
Kaan Can Bircan, Lindanihan,
Mahir Kalaylıoğlu, Mehmet C. Peker,
Mehmet Onur Yılmaz, Onur Mat,
Oya Özgün Özder, Selma Dölek,
Sencer Başat, Sinem K. Baş, Veli Saçılık,
Yıldız Tar, Zişan Kürüm.

Yayın İdare Merkezi

Büklüm Sokak No: 44/4
06680 Kavaklıdere / Ankara

Tel-Faks 0 (312) 437 76 41

İrtibat Tel 0 (533) 426 89 20, 0 (536) 956 64 26

Bilgi-Katılım bilgi@gazetesolfasol.com

Yazı-Haber icerik@gazetesolfasol.com

Abonelik abone@gazetesolfasol.com

Basım Yeri

Şen Matbaa

Özveren Sokak 25/B Demirtepe / Ankara

Tel 0 (312) 229 64 54 **Fax** 0 (312) 229 64 54

E-Mail senmatbaa@gmail.com

www.senmatbaa.com

Basım Tarihi 08.06.2022

ISSN 1301-8655

Yerel Süreli Yayın

3.000 adet basılmıştır.

GAZETE SOLFASOL'Ü DESTEKLEYİN!

Altı abonelik çeşidinden size uygun olanı seçerek aboneliğinizi başlatabilirsiniz veya yenileyebilirsiniz.

Dijital Abonelik

200TL

Solfasol'ünüz her ay elektronik posta kutunuzda

iyzi.link/AFY2iA

Normal Abonelik

250TL

Solfasol'ünüz her ay adresinize posta yoluyla ulaştırılır

iyzi.link/AFY2Ww

Destekçi

500TL

Destekçi olun ve Ankara gezilerimizde misafirimiz olun

iyzi.link/AFY2eQ

Yurtdışı Abonelik

750TL

Uzaktayım demeyin, Solfasol dünyanın her yerine ulaşıyor!

iyzi.link/AFY2gw

Çifte Destekçi

1000TL

Solfasol'e verdiğiniz çifte destekle bizi çok mutlu edin!

iyzi.link/AFx3Bw

Yaşasın Solfasol!

2000TL

Cömert desteğinizle mutluluktan gözlerimizi yaşartın!

iyzi.link/AFx3Gw

KREDİ KARTI

Online ödeme platformu iyzico üzerinden abone olabilirsiniz. Yukarıdaki QR kodları kullanabilir veya abonelik sayfamızda linklerini bulabilirsiniz.

solfasol.tv/abonelik

PATREON

Patreon Solfasol'a aylık düzenli destek verebileceğiniz online bir kitlesel fonlama platformudur. Belirleyeceğimiz miktar, kredi kartınızdan her ay otomatik olarak çekilerek Solfasol'a aktarılır.

patreon.com/solfasol

BANKA HAVALESİ/EFT

Abone olmak için aşağıdaki hesap numarasına ödeme yaptıktan sonra adınızı, açık adresinizi, e-posta adresinizi ve telefon numaranızı **abone@gazetesolfasol.com** adresine veya **0 536 9566426** nolu telefona SMS ile gönderin veya websitemizdeki abonelik formunu doldurun.

Abonelik Ödemesi için Banka Hesap Bilgileri

TÜRKİYE İŞ BANKASI - KÜÇÜKESAT ŞUBESİ
IBAN TR83 0006 4000 0014 2080 7867 87
Hesap Sahibi: Mehmet Onur Yılmaz SOLFASOL

SOLFASOL'DE ŞEFFAFLIK

DÖNEM MAYIS 01.05.2022 - 31.05.2022

Solfasol, Ankaralılarla buluştuğu ilk günden beri ana gelir kaynağı abonelerinin desteği olan, kâr amacı gütmeyen bir gazete. Mali şeffaflık ve hesap verebilirliği önemsiyor, bütün sivil oluşumlar ve basın-yayın kuruluşlarının bu ilkeleri benimsemesi için öncü olmayı umuyoruz.

GENEL BİLGİLER (31.05.2022 itibarıyla)

Toplam abone sayısı: 1.162
Toplam kurumsal abone sayısı: 57

DÖNEMSEL BİLGİLER

Abonelik yenileme sayısı: 22
Yeni abone sayısı: 4
Kurumsal abonelik yenileme sayısı: 0
Yeni kurumsal abone sayısı: 3

GELİRLER

Yeni abone ve yenileme, patreon: 28.353TL
T-shirt, gazete satışı, gezi v.b: 605 TL
İlan, reklam: 0 TL

GELİRLER TOPLAMI: 28.958 TL

GİDERLER

Matbaa Gideri: 12.567 TL
Postalama Gideri: 710 TL
Kira ve Ofis Giderler: 4.000 TL
İdari ve Editoryal Giderler: 11.148 TL
Resmi Giderler: 1.500 TL

GİDERLER TOPLAMI: 29.925 TL

BORÇLAR (31.05.2022 itibarıyla)

Matbaaya Borç: 18.120 TL
Kişilere Borçlar: 116.014 TL
Diğer Borçlar (vergi, muhasebe, kira vb.): 18.088 TL

BORÇLAR TOPLAMI: 152.223 TL

TAKİPTE
KALIN!

Web
solfasol.tv

YouTube
Solfasol TV

Instagram
solfasol_gazetesi

Twitter / Facebook / Google
Gazetesolfasol

Erol PELİOĞLU "Doğa Söyleşmesi" 2022

GALERİ SOYUT
www.galerisoyut.com.tr

ÇANKAYA
Yıldızevler Mah.
Şehit Mustafa Doğan Cad. No: 82/A-B
Çankaya / Ankara

ÇAYYOLU
Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mah.
Alacaatlı Cad. 2886/1 Sok.
Çayyolu / Ankara

17 Haziran
CUMA 21.00
YOL'A DÜŞ

Her
CUMARTESİ 21.00
BARKOD
ÜCRETSİZ

Her
PAZAR 20.30
Sentez KÜLTÜR
ÜCRETSİZ

NE-ESİ b' nefes öngörükt

0 (312) 433 02 80
Mithalpağa Cad.
Üstgeçit yanı 25/A
Kızılay/Ankara

Güneş Sokak No 21 Ankara
0 (0312) 467 71 72

TatbikatSahnesi
Biletler: Biletix.com

ACTING
Acting 14-15 Haziran

TATBIKAT SAHNESİ

ÇANKAYA SAHNE

TED BUNDY
13 HAZİRAN
24 HAZİRAN
20.00

Takvime git

REMZİ OĞUZ ARIK MAH. PARİS CAD. 49B/A
(ŞİLİ MEYDANI) ÇANKAYA/ANKARA
GİŞE TEL: 0312 428 28 22
detaylı bilgi cankayasahne.com ve kulissanat.com'da

#HAYDI ANKARA Forumu!

5. FORUM KONUSU:
ANKARA'YI NASIL YÖNETMELİ, KİMLER YÖNETMELİ?

11 Haziran Cumartesi
14:00-17:00

Çayyolu Semt Meclisi
Gezinin Çocukları Parkı,
Mutlukent Mahallesi

SOLFASOL.TV'den CANLI YAYIN

KÜLTANKARA

ANKARA'NIN HAFTALIK KÜLTÜR SANAT BÜLTENİ SOLFASOL.TV'de

1. FORUM KONUSU:
ULAŞIM HAKKIMIZ

<https://youtu.be/tdkvUCdtYY>

3. FORUM KONUSU:
ANKARA'DA BİZİ NE HASTA EDİYOR?

<https://youtu.be/b2PikEflhGO>

2. FORUM KONUSU:
BARINMA HAKKIMIZ

<https://youtu.be/qRm6loJfQzw>

4. FORUM KONUSU:
ÇOCUKLARIN ANKARASI

<https://youtu.be/BCc7dSSej7I>

Sevgili Çocuklar,
yazılarınızın ve çizimlerinizin
Solfasol Çocuk Gazetesinde
basılmasını ister misiniz?

icerik@gazetesolfasol.com
adresine gönderebilirsiniz

